

Torsdagen den 24 november

Kl. 12.00–16.07

§ 1 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2016/17:113

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:113 Bostadsbrist på grund av stort mottagande av Elisabeth Svantesson (M)

Interpellationen kommer inte besvaras inom svarstiden.

Skälet till dröjsmålet är inbokade resor och engagemang som inte kan ändras.

Stockholm den 17 november 2016

Arbetsmarknadsdepartementet

Ylva Johansson (S)

Enligt uppdrag

Susanne Södersten

Expeditionschef

Interpellation 2016/17:124

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:124 Åtgärder för cykling

av Nina Lundström (L)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 16 december 2016.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.

Stockholm den 23 november 2016

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:125 Införandet av signalsystemet ERTMS
av Nina Lundström (L)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 16 december 2016.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.
Stockholm den 23 november 2016

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

§ 2 Ändrade regler om beskattningsinträde vid fusion och fission

Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU7

Ändrade regler om beskattningsinträde vid fusion och fission (prop.
2016/17:7)

föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.

(Beslut fattades under § 8.)

*Ny definition av
fastighetsbegreppet i
mervärdesskattelagen*

§ 3 Ny definition av fastighetsbegreppet i mervärdesskattelagen

Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU8

Ny definition av fastighetsbegreppet i mervärdesskattelagen (prop.
2016/17:14)

föredrogs.

Anf. 1 ADNAN DIBRANI (S):

Herr talman! Vi ska nu debattera regeringens proposition *Ny definition av fastighetsbegreppet i mervärdesskattelagen*. Det kanske inte är den hetaste frågan hos allmänheten, men den är nog så viktig.

Vad innebär då detta? Jag ska börja med att berätta lite om bakgrunden och lite annat smått och gott om denna heta fråga.

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag att införa en ny definition av begreppet fastighet i mervärdesskattelagen. Förslaget innebär också att begreppet verksamhetstillbehör i lagen slopas. Som en följd införs även ändringar i reglerna om undantag och skatteplikt på fastighetsområdet och om omvänd skattskyldighet inom byggsektorn. Slutligen införs en justering av reglerna om tillhandahållanden som ingår i upplåtelsen av nyttjanderätt till fastigheter.

Ändringarna görs med anledning av att en unionsrättslig definition av fast egendom träder i kraft den 1 januari 2017. Syftet är att uppnå en mer enhetlig tillämpning av mervärdesskatt på fastighetsområdet och därmed förenkla mervärdesskattehanteringen.

- Enligt definitionen avses med fast egendom
- varje bestämd del av jorden, på eller under dess yta, som det är möjligt att äga eller besitta
 - varje byggnad eller konstruktion som har fästs vid eller i marken, ovan eller under havsnivån och som varken kan monteras ned eller flyttas med lätthet
 - varje föremål som har installerats och ingår som en integrerad del av en byggnad eller konstruktion och utan vilken byggnaden eller konstruktionen är ofullständig, exempelvis dörrar, fönster, tak, trappor och så vidare
 - varje föremål, utrustning eller maskin som är varaktigt installerad i en byggnad eller konstruktion och som inte kan flyttas utan att byggnaden eller konstruktionen förstörs eller förändras.

Mervärdesskattelagens definition av fastighet utgår från, och är till viss del knuten till, det civilrättsliga fastighetsbegreppet enligt jordabalken. I förhållande till jordabalkens fastighetsbegrepp innebär dock det mervärdesskatterättsliga fastighetsbegreppet såväl utvidgningar som inskränkningar. Till exempel betraktas byggnadstillbehör alltid som fastighet i mervärdesskattelhänseende, även om de ägs av någon annan än ägaren till byggnaden eller marken. Detta är en harmonisering av befintliga EU-regler.

Reglerna för mervärdesskatt är i stor utsträckning harmoniserade redan i dag inom EU. Grunden för detta finns huvudsakligen i Europeiska unionens råds direktiv från 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt, det så kallade mervärdesskattedirektivet.

Medlemsstaterna är skyldiga att genomföra mervärdesskattedirektivets regler i den nationella rätten. I Sverige har detta främst skett genom mervärdesskattelagen. I syfte att säkerställa en enhetlig tillämpning av reglerna i mervärdesskattedirektivet har rådet beslutat om tillämpningsföreskrifter för direktivet i den så kallade tillämpningsförordningen. Förordningen är bindande och direkt gällande i samtliga medlemsstater.

Vidare föreslår utskottet, med anledning av en motion, ett tillkännagivande till regeringen. Enligt utskottet bör regeringen kort efter utgången av 2017 följa upp hur de nya och ändrade bestämmelserna har påverkat företagens administrativa börda i förhållande till dem som gällde tidigare.

Herr talman! Det är bra att vi är eniga i utskottet. Vi kommer precis som vanligt att följa upp huruvida regeringen gör vad vi har sagt. Regeringens mål är att alltid utvärdera alla nya lagar och återkomma till Sveriges riksdag om någon förändring behöver göras.

Anf. 2 JÖRGEN WARBORN (M):

Herr talman! Denna debatt handlar egentligen om det svenska företagsklimatet, detta eftersom utskottet har en annan åsikt än regeringen när det gäller företagens administrativa börda som ett resultat av propositionen.

Under alliansregeringens tid minskade de administrativa kostnaderna för företagen med 7 miljarder kronor, och närmare 600 förenklingsförslag genomfördes under denna tid, allt för att göra vardagen enklare för företa-

gen och företagen. Under denna tid sänktes även bolagsskatten och socialavgifterna, och de ekonomiska drivkrafterna för att driva företag förbättrades.

Regeringens företagarpolitik, å andra sidan, motverkar företagande och jobb. Svenskt Näringsliv har under flera år undersökt företagsklimatet. Enligt deras senaste rapport har det svenska företagsklimatet försämrats avsevärt. Den nuvarande regeringen bär ett stort ansvar för detta.

En del i ett bra företagsklimat är att byråkratin och regelkrånglet hålls till ett minimum. Det är också en av de frågor som företagare lyfter upp när jag träffar dem; de tycker att det viktigaste är att de kan fokusera på sin kärnverksamhet.

Låt mig säga några ord om konsekvensbeskrivningar och Regelrådet. Det är det svenska systemets vakthund när det gäller att säkerställa att den administrativa bördan inte blir alltför betungande för företagen.

Regelrådet inrättades 2008 under den förra regeringen och var ett led i regeringens arbete med att förenkla för företag. Erfarenheter från andra länder visar att en oberoende granskning av tillkommande regler minskar onödigt regelkrångel. Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar rörande författningsförslag som har stor påverkan på företagen.

I februari i år publicerade Regelrådet sin årliga rapport, där man har tittat på konsekvensutredningar och hur bra dessa är. Det visade sig att endast 36 procent av konsekvensutredningarna var godkända.

Herr talman! Nu går jag över till det aktuella ärendet och dess konsekvensutredning. Låt mig citera ur Regelrådets remissvar:

”Regelrådet finner likväl att förslagsställaren” – det vill säga regeringen – ”borde ha angivit exempelberäkningar av potentiella kostnader för företagen som kan komma att påverkas av förslaget och att exempelberäkningar borde gjorts avseende olika typer av företag.”

Nu kommer jag till nyckelmeningen: ”Med avsaknad av sådan information kan Regelrådet inte bilda sig en uppfattning om förslagets påverkan på företagens administrativa kostnader. Regelrådet finner redovisningen av administrativa kostnader bristfällig.”

Alltså kan inte den organisation som ska vara vakthund avgöra om det är betydande kostnader eller inte, på basis av det som regeringen har skickat till dem. Vi är alltså på väg att fatta ett beslut som vi inte riktigt ser hur det påverkar företagen. Här borde regeringen ha gjort sin läxa och gjort en ordentlig konsekvensutredning. Detta är bara ett fall av många där det är på det här sättet.

Moderaterna och övriga allianspartier har därför reagerat genom en följdmotion. Vi tror att förändringen kan få konsekvenser för företagen. Därför anser vi att dessa konsekvenser måste utredas efter ett år, för att man ska kunna säkerställa att den administrativa bördan inte blir alltför betungande. Om utredningen visar på svårigheter måste regeringen återkomma med förslag som minskar den administrativa bördan.

Jag är glad att ett enigt utskott underkänner regeringens beredning av detta ärende och att regeringen får ytterligare ett tillkännagivande mot sig. Det är bra att riksdagen reagerar med kraft. Nu uppmanar jag regeringspartierna, i denna debatt representerade av Adnan Dibrani från Socialde-

mokraterna, att fortsätta att sätta tryck på sin egen regering så att konsekvensutredningarna blir bättre. Endast 36 procent är godkända. Det är inte tillräckligt bra.

Jag sa inledningsvis att denna debatt egentligen handlar om företagsklimatet. Regeringen talar ofta om en aktiv näringspolitik. Tyvärr verkar det handla om att aktivt suga all näring ur företagen. Det är försämringar i RUT, det är införande av kilometerskatt, det är kvotering av bolagsstyrelser, det är flygskatt, det är försämringar av 3:12-regler, det är införande av en finansskatt, det är vinstbegränsningar och det är krångligare upphandlingsregler.

Vi måste vända på denna mycket olyckliga politik från regeringen. Den riskerar att gå ut över jobben.

Herr talman! Avslutningsvis vill jag yrka bifall till utskottets förslag. (Applåder)

Anf. 3 OLLE FELTEN (SD):

Herr talman! Jag börjar med att yrka bifall till utskottets förslag när det gäller båda punkterna.

Det är tvingande för medlemsländerna att implementera EU:s mervärdesskattedirektiv i sina respektive lagstiftningar. Direktivets tillämpningsförfordning innehåller också föreskrifter som är tvingande för medlemsländerna att tillämpa. I detta avseende är propositionen om att anpassa fastighetsbegreppet i mervärdesskattelagen i huvudsak okontroversiell.

Sättet att göra förändringar lämnar dock en del i övrigt att önska enligt vår uppfattning, vilket också har påpekats av ett flertal av remissinstanserna. Alliansens motion om en snar uppföljning av hur propositionens lagförslag påverkar den administrativa bördan för företag stämde tämligen väl överens med vår uppfattning om hur lagförslaget borde hanteras. Därför valde vi att inte motionera själva utan ställa oss bakom Alliansens motion. Det gav oss majoritet i utskottet och ledde till, vilket är intressant, att även de rödgröna bytte fot och accepterade motionens innehåll. Därför står nu ett enigt utskott bakom kravet på en snabb uppföljning och därpå följande åtgärder för att undanröja eventuellt uppkomna problem.

Herr talman! Man kan konstatera att regeringen även i denna proposition har haft svårt att ta till sig de väsentliga synpunkter som har kommit fram genom remissförfarandet. Det är dessvärre en regel snarare än ett undantag i dagens lagstiftning. Det är illa, eftersom det skapar en känsla av att lagstiftaren inte förstår den verklighet som ska regleras. Speciellt gäller detta intryck den stora okänslighet för verkligheten som kommer till uttryck i argumentationen kring att inte införa både en referens till den nya definitionen av begreppet fast egendom och den egentliga definitionen i mervärdesskattelagen. Detta är en av de punkter som nästan alla remissinstanser har pekat på är en viktig fråga för att göra det enkelt och inte införa nya administrativa problem.

Oavsett hur man ser på själva sakfrågan kan man, enligt min uppfattning, inte komma fram till någon annan slutsats än att det är enklare att regeringen uppdaterar en definition i en lagtext när den underliggande definitionen ändras i EU:s tillämpningsförfordning än att tusentals företag, Skatteverket, advokater och andra ska tvingas lägga ned tiotusentals timmar varje år på att försöka hitta och tolka förordningens definition, ta sig igenom ändlösa diskussioner och domstolstvister med skyhöga kostnader

Prot. 2016/17:34
24 november

*Ny definition av
fastighetsbegreppet i
mervärdesskattelagen*

som följd, helt i onödan. Det är den risk vi löper med regeringens sätt att agera.

Mot denna bakgrund vill jag peka på ett par förhållanden som vi menar bör kunna ligga till grund för den kommande konsekvensanalysen och för eventuella kompletterande åtgärder.

För det första anser vi att de administrativa effekterna av de tolkningsproblem som uppstår genom att den nya definitionen av begreppet fast egendom i mervärdesskattelagen inte skrivs in i lagtexten måste undersökas och ingå i en utvärderingsrapport till riksdagen.

För det andra finns det stora risker i sak med att begreppet fastighet, vars förklaring sitter tämligen djupt rotad, byts ut mot fast egendom som är ett betydligt vidare och mer svårtolkat begrepp. Effekterna av detta nomenklaturbyte, det vill säga de faktiska konsekvenserna av hanteringen av mervärdesskatt företrädesvis i många mindre företag, måste också omfattas av den konsekvensutvärdering som regeringen nu får i uppdrag att göra i början av 2018.

Herr talman! Vi ser därmed fram emot att ta del av regeringens uppföljningsrapport, och vi förväntar oss att den blir klar någon gång i början av 2018.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 8.)

*En stärkt
yrkeshögskola*

§ 4 En stärkt yrkeshögskola

Utbildningsutskottets betänkande 2016/17:UbU5
En stärkt yrkeshögskola (prop. 2015/16:198)
föredrogs.

Anf. 4 ERIK BENGTZBOE (M):

Herr talman! Sverige står sig starkt i en till synes alltmer kaotisk omvärld. Men vår välfärd, tillväxt och utvecklingskraft vilar till stor del på gamla meriter. Även om solen skiner i dag finns det mörka moln också på vår himmel.

Sverige har fortsatt tätt positioner internationellt, men tappar likväl alltjämt i konkurrenskraft och innovationsstyrka. Arbetslösheten, och framför allt det som bör kallas för ett samlat utanförskap, biter sig fast på alltför höga nivåer. Allt detta sker samtidigt som näringslivet skriker efter arbetskraft och hävdar att just bristen på kompetent arbetskraft och personal är det som gör att man tvingas tacka nej till order och till att utvidga sin verksamhet. Missmatchningen på arbetsmarknaden har kanske aldrig varit större eller åtminstone aldrig varit tydligare, inte minst inom tämligen traditionella yrkeskompetenser. Samtidigt ser vi en global trend i västvärlden med ett minskat intresse för yrkesutbildningar på gymnasiet.

Herr talman! Varför är detta relevant? Jo, därför att det var mot bakgrund av detta och i ett försök att överbrygga detta glapp som Alliansen 2009 införde yrkeshögskolan. Det var en viktig reform, och det är numera en viktig institution för att möta arbetsmarknadens behov av kompetent personal och samtidigt ge människor möjlighet till vidareutbildning, kompetenshöjning eller karriärbyte. Det sistnämnda är dock någonting som

skulle kunna utvecklas kraftigt, men som passar sig bättre att diskutera i nästkommande kammardebatt.

Den som i dag söker till en YH-utbildning inför nästa termin kan välja att utbilda sig till allt från grafiker, apputvecklare och fibertekniker till köksmästare, automationsingenjör eller tandsköterska.

Sedan yrkeshögskolan infördes har det gått sju år, och resultaten är goda. Eleverna får i stor utsträckning jobb, och arbetsgivarna hittar rätt personal. Samtidigt är utvecklingspotentialen inom yrkeshögskolan fortsatt stor för framtiden. Och det är bra att regeringen väljer att lägga energi på att utveckla yrkeshögskolan, både till innehåll och till omfång. Om detta finns det en bred samsyn i denna kammare, vilket är mycket positivt.

Herr talman! Tillgängligheten till yrkeshögskoleutbildningarna behöver förbättras. Att kunna erbjuda enskilda kurser ur det utbud som redan finns borde vara en självklarhet för att det behov som faktiskt finns i dag ska kunna mötas. Detta är dock inte möjligt, och det är någonting som i onödan hämmar den kompetensförsörjning som skulle behövas. Många är de som inte behöver eller som inte har möjlighet att gå hela två år på en yrkeshögskoleutbildning, men som med en enskild kurs skulle kunna kompensera för den kompetens som de saknar. Detta är någonting som vi borde kunna vara överens om att genomföra utan att det dras i långbänk på Utbildningsdepartementet. Jag hoppas att Socialdemokraterna också vill ta tag i detta.

Likaså är behovet av preparandutbildningar för vissa YH-utbildningar stort. Arbetsmarknadsbehovet är stort, men antalet behöriga sökande är för litet. Regeringen föreslår i propositionen att vissa preparandutbildningar ska få genomföras av arrangören, men bara om det visar sig att underlaget är för litet för att starta en kursomgång. Såsom antagningssystemet är utformat för yrkeshögskolan vet man dock först vid kursstart hur stort underlaget är. Då är det alldeles för sent att anordna en preparandutbildning, vilket också många av remissinstanserna har konstaterat. Precis som flertalet av remissinstanserna också har konstaterat måste det finnas en större flexibilitet i fråga om att genomföra preparandutbildningar om de ska fungera, både när det gäller vilka som man ska kunna anta och när det gäller förutbildningens innehåll.

Herr talman! En välfungerande yrkeshögskola är beroende av långsiktiga investeringar från arbetslivet för att en arbetsmarknadsnära och relevant utbildning ska kunna tryggas. I dag är systemet alldeles för snävt och erbjuder bara ett par utbildningsomgångar som garanti när verksamheten startas upp. Detta gör det olönsamt att dra igång kostsamma men välbehövligen utbildningar, inte minst på industrisidan. Att möjliggöra fler utbildningsomgångar är därför direkt nödvändigt.

För att kunna leverera goda resultat är närheten till arbetsmarknaden avgörande. Utbildningsarrangörens kontakter är direkt nödvändiga för att man ska kunna garantera ett relevant innehåll och inte minst för att man ska kunna garantera att den arbetsplatsförlagda utbildningsdelen fungerar på ett bra sätt. Redan i dag ställer myndigheten höga krav på arbetsmarknadskontakter för att en arrangör över huvud taget ska få tillstånd.

Regeringen vill dock gå steget längre och föreslår en till stor del obegränsad regel om byråkratisering av utbildningsarrangörens kompetens, som vi anser riskerar att kraftigt begränsa vilka som får möjlighet att bed-

riva YH-utbildningar – oavsett hur goda resultat man har i dag och historiskt sett kan visa upp. Varför? Det är en rimlig fråga, och jag riktar den direkt till representanterna för regeringen, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna, som står bakom förslaget.

Vi menar i stället att det är resultaten som bör stå i fokus för bedömningen av arrangörer. Vi anser att YH-myndigheten bör få chansen att följa upp kvaliteten hos varje enskild arrangör och utbildning och faktiskt följa upp vilka utbildningar som leder till jobb, vilket ju är poängen med hela systemet. Arrangörer och utbildningar bör bedömas efter arbetsmarknadens behov och faktiska resultat. På så sätt ser vi till att skattebetalarnas resurser hamnar på rätt ställe.

Herr talman! Låt mig avslutningsvis konstatera att jag självfallet fortsatt står bakom alla de reservationer Alliansen har i sin följdmotion. Jag vill dock särskilt yrka bifall till reservation nr 1.

(Applåder)

Anf. 5 FREDRIK CHRISTENSSON (C):

Herr talman! Utbildning ska leda till jobb. Det är Centerpartiets bärande princip för utbildningspolitiken.

Varför ska egentligen utbildning leda till jobb? I grund och botten handlar det om individers möjligheter och frihet. Människor väljer i första hand utbildning i syfte att få ett specifikt jobb eller i syfte att få ett arbete över huvud taget. Därför måste skolan lägga grunden för elevernas kommande etablering på arbetsmarknaden, och därmed är kopplingen till arbetsmarknaden helt nödvändig. Sveriges utbildningssystem behöver svara upp mot de jobbskapande företagens efterfrågan på kompetent arbetskraft. Det är viktigt för den enskilda individen, det är viktigt för företagen och det är viktigt för samhället.

Yrkeshögskoleutbildningar tas fram och utvecklas i samverkan mellan arbetsgivare, jobbskapare och utbildningsanordnare. De är oerhört viktiga och har mycket goda resultat; redan i dag har nio av tio som går en yrkeshögskoleutbildning arbete ett år efter examen. Sex av tio uppger att de har ett arbete som helt eller till största delen överensstämmer med utbildningen. Yrkeshögskoleutbildningar är utbildningar som leder till jobb.

Centerpartiet vill att yrkeshögskolan ska bli mer flexibel, helt enkelt för att den bättre ska passa människors behov och den arbetsmarknad de möter. Yrkeshögskolan fungerar i dag väldigt bra, men den kan bli ännu bättre. I dag är utbildningarna i hög grad koncentrerade till de större städerna, och det vill Centerpartiet möta med att regionalisera yrkeshögskolorna för att bättre kunna möta den lokala arbetsmarknaden och de lokala företagens behov. Yrkeshögskolan fungerar bra i dag, men den skulle kunna fungera ännu bättre.

Flera förslag som regeringen har lagt fram i den proposition vi i dag debatterar är väldigt bra och viktiga för att utveckla yrkeshögskolan, men i andra delar missar man målet. Alliansen har därför fyra reservationer där vi fokuserar på resultat, ökad flexibilitet, minskad byråkrati och att möta individers olika behov. Jag yrkar bifall till reservation nr 1. Vi står självklart bakom samtliga reservationer, men det är den vi yrkar på.

Herr talman! I propositionen föreslår regeringen att en utbildningsanordnare inom en yrkeshögskola ska ha den kompetens och de förutsättningar som krävs för att anordna en utbildning inom ett yrkesområde. Det

krav som regeringen framför och som utskottets majoritet står bakom riskerar att stänga ute utbildningsanordnare som visar goda resultat och har bra kontakt med näringslivet. Fokus läggs på vilken kompetens man har i stället för det vi ser som det självklara, nämligen resultatet. Det handlar om att få människor i arbete och möta de behov som finns på arbetsmarknaden. Man ska granskas utifrån kvaliteten på utbildningen och inte utifrån annat.

I propositionen ser regeringen problem med dagens regelverk om antal utbildningsomgångar, men den frångår det förslag som kom i promemorian och presenterar i stället ett förslag som riskerar att skapa onödig byråkrati och stelbenthet. Alliansen vill se ett enklare system. Grundprincipen ska vara att man godkänns för tre utbildningsomgångar, men vid smala inriktningar kan det ges färre och vid utbildningar som har stort behov på arbetsmarknaden kan man få upp till fem utbildningsomgångar. Den flexibiliteten är viktig.

Vi ser även behovet av fristående kurser och möjligheten att gå sådana. Det är viktigt framför allt i det livslånga lärandet och för möjligheten att ställa om mitt i livet, vilket är en fråga som blir allt viktigare i och med den utmaning vi i dag ser på arbetsmarknaden. Vi har en ökad digitalisering och automatisering där nya jobb skapas och gamla jobb försvinner. Då måste man ständigt kunna kompetensutveckla sig, och då måste även yrkeshögskolan bli mer flexibel – såsom det i dag fungerar på universitet och högskolor. Där har man möjlighet att läsa fristående kurser för att snabbt stärka sin kompetens. Vi hoppas att regeringen tar till sig detta och snabbt ser till att skapa möjligheter för de fristående utbildningarna också inom yrkeshögskolan.

Även när det gäller preparandutbildningarna har regeringen lagt fokus på att byråkratisera i stället för att skapa flexibilitet och se den enskilda individens möjligheter. Förslaget från regeringen är att man ska få gå dessa utbildningar endast om det finns ett stort behov på arbetsmarknaden och det inte finns andra sökande. Vi vill i stället att det ska vara möjligt för flertalet, just med tanke på det livslånga lärandet. Man ska kunna ställa om och byta arbete mitt i livet. Det handlar också om att möta de behov som finns på arbetsmarknaden och möta individernas önskemål om att ställa om.

Herr talman! Centerpartiets bärande princip i utbildningspolitiken är att utbildning ska leda till jobb. Yrkeshögskolan i dag visar väldigt höga resultat – nio av tio får jobb efter utbildningen. Utbildningarna tas fram i samverkan mellan arbetsgivare, jobbskapare och utbildningsanordnare, och det är utbildningar med bra resultat och nära koppling till arbetsmarknaden. Det är något som Centerpartiet tycker att det är viktigt att fortsätta satsa på. Det handlar om att möta individernas, företagens och samhällets behov. Yrkeshögskoleutbildningar är utbildningar som leder till jobb.
(Applåder)

Anf. 6 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L):

Herr talman! Jag vill börja med att säga att vi självklart står bakom alla reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation 1.

Som har sagts tidigare är alla vi som är här i dag överens i mångt och mycket. Vi liberaler och övriga allianspartier vill dock ha lite mer, och vi vill ha det lite fortare. Vi vill också att det ska vara ännu mer flexibelt.

Tanken med yrkeshögskolan är att utbildningsutbudet ska matcha arbetsmarknadens behov. Anledningen är enkel nog: Näringslivet behöver kunna anställa personer som har ett kvalificerat yrkeskunnande, och den enskilda individen behöver ha möjlighet att skaffa sig kunskaper som är efterfrågade på arbetsmarknaden. Det sistnämnda kan inte nog betonas. Det handlar nämligen om att ge människor nya möjligheter i livet – möjlighet att utvecklas eller helt byta bana. Det vore naivt att tro att det räcker att gå i skolan under den första delen av sitt liv och sedan inte behöva kompetensutvecklas. Världen förändras, och tack och lov förändras vi med den.

Att man nu vill förändra yrkeshögskolan är någonting vi verkligen välkomnar. För att kunna matcha arbetsmarknadens skiftande behov vad gäller just utbildad arbetskraft behövs yrkesutbildningarna, och deras kontinuitet, långsiktighet och kvalitet behöver stärkas. Det behövs nämligen kontinuitet tillsammans med långsiktighet och inte minst flexibilitet.

För att undvika onödig administration och osäkerhet och i stället skapa just kontinuitet och möjlighet till vidareutveckling av utbildningarna föreslår vi att fler utbildningsomgångar ska tillåtas. Detta innebär att yrkeshögskolans godkännande av en utbildning som huvudregel bör omfatta tre utbildningsomgångar i stället för dagens två.

När det gäller utbildningar som det bedöms finnas ett behov av på arbetsmarknaden, men där det är svårt att bedöma behovets omfattning och längd, bör dock yrkeshögskolan få besluta om färre utbildningsomgångar. Om man å andra sidan bedömer att det finns ett långsiktigt behov på arbetsmarknaden av de kunskaper som utbildningen kan ge, och om behovet av dessa kunskaper inte tillgodoses utanför yrkeshögskolan, kan man vara ännu mer flexibel och tillåta fler – ända upp till fem – utbildningsomgångar.

Vi vill alla ha kvalitet i utbildningen. Det behövs tillsyn och kvalitets- säkring – där är vi alla överens. Men regeringen menar att en utbildnings- anordnare ska ha kompetens inom yrkesområdet som utbildningen avser. Vi menar i stället att kvalitetsgranskning och tillsyn ska avse enskilda utbildningar och ske utifrån fastslagna kvalitetskriterier som är kopplade till resultat och till de studerandes utveckling. Hur dessa kvalitetskriterier ska formuleras – och exakt vilka parametrar för kvalitet och resultat som ska gälla – bör dock uppdras åt yrkeshögskolan att själv ta fram förslag på.

Att man inte sammanfattar resultaten av granskningen handlar om att ge såväl studenter som arbetsmarknad möjlighet att jämföra olika utbildningar.

Alla människor ska ha möjlighet att starta om, att börja på nytt eller att göra om. Jag har själv två lärarutbildningar bakom mig, men jag vet fortfarande inte riktigt vad jag ska göra när jag blir stor. Det bör vara möjligt att läsa vidare och utvecklas inom det yrke man en gång har valt. Men man bör också kunna välja något nytt och studera sig till någonting helt annat, eftersom arbetsmarknaden ständigt förändras.

Genom att göra det möjligt att läsa preparandutbildningar och baskurser, som är skraddarsydda vad gäller innehåll och längd, inom yrkeshögskolan kan fler bli behöriga till yrkeshögskolans utbildningar.

Om det dessutom fanns en möjlighet att, likt universiteten och högskolan, erbjuda fristående kurser skulle den som snabbt behöver komplettera sina kunskaper enkelt kunna göra detta. Personen skulle dessutom inte behöva vara borta alltför länge från sitt jobb, vilket vi vet är svårt både för arbetsgivare och för den enskilde.

Jag började med att säga att tanken med yrkeshögskolan är att utbildningen ska matcha arbetsmarknadens behov och att den ska innebära en möjlighet till omstart och nystart. Yrkeshögskolan har också en stor potential att förbättra matchningen på arbetsmarknaden och göra det möjligt att byta bana senare i livet, en eller flera gånger.
(Applåder)

Anf. 7 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Ibland är det bra att som medborgare kunna stanna upp och se ut över världen. Hur ser samhällsservicen ut i övriga världen? Hur har den utvecklats, och var är den i dag?

Vi skulle kunna slå oss lite för bröstet och säga att de som har levt före oss i Svea rike har skapat en otrolig möjlighet för oss att göra en nation med bra välfärd till ett ännu bättre land med en ännu bättre välfärd.

Yrkeshögskolan är, i stort, något som vi kan vara stolta över, men som kan bli bättre. Fler kan få möjlighet, utbildningarna kan bli fler och större fokus kan läggas på samarbete med näringslivet.

Vi vill vara ett land som tar vara på människors kunnande, intresse och personliga förmågor. Vi får inte glömma att vårt samhälle blir bäst av att vi tar till vara och vidareutvecklar våra olikheter i samspel med varandra. Det blir inte bra om vi likriktar oss så att alla gör, går och står likadant.

Vi ska kunna utbilda oss och få jobb. Vi ska kunna känna oss behövda, få sammanhållning och känna oss viktiga för någon annan.

Eftersom Sverige är en kunskapsnation är utveckling av ny kunskap en central fråga för att Sverige ska kunna vara konkurrenskraftigt. Detta säkerställer välfärden på längre sikt.

Betänkandet vi talar om här, *En stärkt yrkeshögskola*, visar i sig på en del av det jag menar med att vi försöker ta vara på våra olikheter, vårt engagemang och våra intressen, samtidigt som man kan ta till vara ny kunskap. Det kan hända saker i livet som gör att man behöver ta till sig ny utbildning. Yrkeshögskolan är precis det som behövs för många, och de är oerhört tacksamma för denna möjlighet att ge arbetslivet en ny inriktning.

Jag vill poängtera att yrkeshögskolan är viktig med tanke på den framtid vi står inför, med en mer flexibel arbetsmarknad. Den är viktig för kompetensförsörjning och matchning mot näringslivets skriande behov. Om man gör besök hos företag inser man att närhet till utbildningen och flexibilitet hos både företagen och utbildningsanordnarna är av största vikt.

Yrkeshögskolan är av central betydelse för näringslivets möjligheter att anställa personer som har ett yrkeskunnande och för individens möjligheter att skaffa sig yrkeskunskaper som är efterfrågade på arbetsmarknaden.

I 2015 års ansökningsomgång fick myndigheten in 1 421 ansökningar om att bedriva yrkeshögskoleutbildning med första start hösten 2016 eller våren 2017. Av de inkomna ansökningarna beviljades 446 utbildningar, vilket motsvarar 25 700 studerandeplatser. Detta skulle ge 25 700 människor tillfälle att ta möjligheten.

Även om vi alla är överens om yrkesutbildningens nytta för samhället och för den enskilda människan finns det saker i denna proposition som vi kristdemokrater inte anser är bra.

Vi anser att man behöver mer långsiktighet inom utbildningarna. Yrkeshögskolans godkännande av utbildning bör som huvudregel omfatta tre utbildningsomgångar i stället för dagens två.

Vad gäller utbildningar som det bedöms finnas ett behov av på arbetsmarknaden, men där det är svårt att bedöma behovets omfattning och längd, bör yrkeshögskolan få besluta om färre utbildningsomgångar. Om man bedömer att det finns ett långsiktigt behov på arbetsmarknaden av de kunskaper som utbildningen kan ge – och om behovet av dessa kunskaper inte tillgodoses utanför yrkeshögskolan – anser vi, likt förslaget i promemorian, att ett beslut bör få omfatta upp till fem utbildningsomgångar.

Vi vill alltså ha mer långsiktighet, och vi ser värdet i den stabilitet som kan komma av denna. Alltför korta ledtider kommer att innebära svårigheter att rekrytera den personal som är bäst lämpad och att få stabilitet i organisation, personal och lokal.

Vi anser även att det bör vara de enskilda utbildningarnas resultat som står i fokus och att dessa – i stället för utbildningsanordnaren – ska granskas utifrån kvalitet. Annars kan det få till följd att man stirrar sig blind på utbildningsanordnaren, trots att det – enligt mitt synsätt – är den enskilda utbildningen som är det viktiga för kvalitet och resultat.

Om man bara inriktar sig på utbildningsanordnaren finns risk att välkvalificerade utbildningsanordnare med goda resultat utestängs från att bedriva yrkeshögskoleutbildning, vilket vore väldigt beklagligt för oss som nation.

De övriga delarna har mina allianskollegor förklarat på ett föredömligt sätt, och jag har bara att instämma i detta. Alliansen har gemensamt fyra reservationer, men för enkelhetens och smidighetens skull yrkar jag bifall endast till reservation 1.

(Applåder)

Anf. 8 HÅKAN BERGMAN (S):

Herr talman! Jag vill inledningsvis yrka bifall till förslaget i utskottets betänkande, med det förtydligande som finns i betänkandet, och avslag på samtliga reservationer.

Den här diskussionen handlar om regeringens proposition *En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap*. Propositionens förslag, tillsammans med redan genomförda förändringar i förordningen för yrkeshögskolan, handlar om hur yrkeshögskolan kan stärkas och hur den kan fortsätta att utvecklas som en viktig länk för kvalificerad yrkesutbildning i utbildningssystemet.

Men det är inte bara så, herr talman! Utvecklingen av yrkeshögskolan ingår också som en viktig del i regeringens satsning på ett kunskapslyft för Sverige, med ökade möjligheter till utbildning för vuxna, i olika former.

Kunskapslyftet innefattar bland annat en kraftig utbyggnad av yrkesutbildningen för vuxna och ett förslag om att införa en rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux. Kunskapslyftet omfattar även en utbyggnad av yrkeshögskolan med 6 000 platser per år de kommande tre åren. Under 2016 tillkommer totalt 44 000 statligt finansierade utbildningsplatser i olika former. Detta ska 2019 omfatta drygt 68 000 platser.

Detta kommer att ge fler vuxna människor i vårt land en chans att utbilda sig för att kunna få ett jobb, ta ett nytt jobb, omskola sig till ett nytt yrke, få behörighet till högre utbildning, vidareutbilda sig för bättre karriärmöjligheter och för att stärka sin personliga utveckling. Det, herr talman, är mycket bra.

Yrkeshögskolan är den utbildningsform som ska svara upp mot arbetsmarknadens behov av kvalificerad eftergymnasial yrkesutbildning. Den finns i samtliga län och visar mycket goda resultat när det gäller att matcha arbetssökande mot näringslivets behov av arbetskraft. Nio av tio studerande har arbete året efter examen, många inom det område man har utbildat sig för. Yrkeshögskolan är alltså en viktig och framgångsrik del av utbildningssystemet som riktar sig mot vuxna.

I den proposition och det betänkande vi diskuterar i dag finns ett antal bedömningar och förslag som syftar till att stärka verksamheten.

En återkommande synpunkt om yrkeshögskolan har varit, förutom att det finns för få platser, att det har varit svårt för anordnare att få beslut som gäller under längre tid. Tid som skulle kunna användas till att utveckla utbildningarnas innehåll får i stället användas till att skriva nya ansökningar och invänta besked om beslut. Särskilt besvärligt kan detta vara för utbildningar där det finns en stor och långsiktig efterfrågan på arbetskraft eller för utbildningar som kräver stora investeringar i maskiner, utrustning, lokaler med mera för anordnarna.

I propositionen bedömer regeringen att en utbildning bör kunna ingå i yrkeshögskolan under en längre tid än i dag och att beslut om att få starta utbildningar i regel bör omfatta fler än två utbildningsomgångar. Det kan vara tre, fyra eller till och med fem beroende på förutsättningarna.

En sådan ändring, med möjlighet till längre beslutsperioder för utbildningar, möter dessa synpunkter och kritiken och bör göra det lättare att lägga tid på att utveckla kvaliteten i utbildningarna. Den tydliggör också yrkeshögskolan som en tydlig karriärväg för yrkesutbildning.

Utbildningarna inom yrkeshögskolan bör därför fortsättningsvis få ges i olika antal omgångar. På så sätt kan yrkeshögskolan förena flexibilitet, det vill säga att snabbt anpassa sig till ett förändrat utbildnings- och arbetskraftsbehov, med kontinuitet och långsiktighet för de utbildningar som kräver det.

I propositionen och betänkandet föreslås också tydligare bestämmelser om att de som anordnar utbildning inom yrkeshögskolan ska ha den kompetens och de förutsättningar som krävs för att anordna utbildning inom det yrkesområde som utbildningen avser.

Jag tycker att en ganska självklar utgångspunkt när man anordnar en utbildning är att man har kompetens inom det område som man ska utbilda människor för. Uppenbarligen delas den uppfattningen av flera av remissinstanserna på propositionen och på den utredning som gjorts. Svenskt Näringsliv, Tjänstemännens Centralorganisation och flera viktiga branschorganisationer som behöver arbetskraft från yrkeshögskolan delar den uppfattningen. Det tror jag kan vara viktigt att ha med sig när man säger att det här är en obegriplig regel som försvårar yrkeshögskolans verksamhet. De som har nytta av yrkeshögskolan tycker uppenbarligen inte att detta är ett stort hinder eller en obegriplig regel. Tvärtom stärker den kvaliteten och ger möjlighet att ytterligare utveckla yrkeshögskolan.

Med detta sagt vill jag också göra kammaren uppmärksam på det förtydligande som utskottet gör på denna punkt, eftersom vi har haft en diskussion om detta i utskottet.

I propositionen redogör regeringen för vem hos utbildningsanordnaren som ska ha denna kompetens när utbildningsanordnaren är en juridisk person. Utskottet vill då förtydliga att det i propositionen och dess texter endast ges en exemplifiering av vem eller vilka som bör ha denna kompetens. Utskottet tillägger att var i en organisation den person eller de personer som ska ha kompetensen inom yrkesområdet befinner sig beror på hur utbildningsanordnaren är organiserad.

Tiden går, herr talman, men jag skulle vilja kommentera ytterligare en sak, nämligen möjligheten att läsa in och komplettera behörighet till utbildningar inom yrkeshögskolan.

Det saknas i dag former inom yrkeshögskolan för att komplettera sin behörighet för att delta i YH-utbildningar. Det är en brist. Regeringen föreslår nu att detta ska bli möjligt. I dag är det flera för arbetsmarknaden viktiga YH-utbildningar som inte kan komma till stånd, inte i brist på sökande utan i brist på behöriga sökande.

I propositionen föreslås nu att regeringen ska kunna meddela föreskrifter till yrkeshögskolan om att en utbildning inom yrkeshögskolan får bedrivas som en behörighetsgivande förutbildning på gymnasial nivå. Detta liknar den ordning som gäller för högskolor och universitet, som har en motsvarande rätt. Förutbildningen bör erbjudas i anslutning till ordinarie YH-utbildning, om det finns brist på behöriga sökande och det behövs arbetskraft med sådan kompetens.

Med detta, herr talman, vill jag återigen yrka bifall till utskottets förslag till beslut.

(Applåder)

Anf. 9 ERIK BENG TZBOE (M) replik:

Herr talman! Tack, Håkan Bergman, för inlägget!

Ja, yrkeshögskolan fyller en enormt viktig funktion för att kunna kompetensförstärka befintlig personal.

Många YH-utbildningar har ganska höga förkunskapskrav som gör att det i realiteten bara är personer som redan har en utbildning eller ett jobb inom området som kan kompetensutvecklas via yrkeshögskolan. Det är på sätt och vis en rimlig ordning, men det är inte rimligt att ha som enda möjlighet. Det är viktigt att man även kan använda yrkeshögskolan för att möjliggöra karriärbyten och också möjliggöra förskjutningar.

Herr talman! Håkan Bergman tog själv i sitt inlägg upp att vi har stora utmaningar kopplade till det faktum att det är många viktiga utbildningar som behöver komma igång, inte minst på industrisidan där det är svårt att få igång utbildningar därför att det är för många sökande som saknar behörighet. Där skulle bristen på behörighet behöva kompenseras av någon form av förutbildning. Det tillhandahålls i dag sådan utbildning på den privata marknaden, men det är en ganska kostsam lösning för den enskilde.

Regeringen föreslår, mycket riktigt, att man ska få möjlighet att anordna sådan utbildning inom YH, vilket är bra. Problemet är bara att regeringen föreslår att man ska få göra det först när det är en konstaterad brist på behöriga sökande. Så som yrkeshögskoleantagningen är utformad vet man ju först den dag då utbildningen drar igång hur många som faktiskt

dyker upp till utbildningen över huvud taget. I det läget blir det alltså omöjligt att anordna en fem veckor lång preparandutbildning eftersom kursomgången redan har startat.

Det är det här Alliansen har påpekat, och det är här vi har begärt en ändring. Därför har vi reservation nr 3 för att få till stånd denna ändring.

Jag undrar: Hur tänker regeringspartierna tillsammans med Vänstern och Sverigedemokraterna när man säger att det är först när eleverna inte dyker upp som man ska få starta en preparandutbildning?

Anf. 10 HÅKAN BERGMAN (S) replik:

Herr talman! Jag tackar för frågan. Först skulle jag vilja säga att trots diskussionen om vissa delar tycker jag att det är roligt och bra att vi har en stor uppslutning bakom yrkeshögskolan som utbildningsform. Det finns säkert mycket som vi kan fortsätta att utveckla inom yrkeshögskolan för att stärka den som en viktig del i utbildningssystemet.

Vad gäller detta med att konstatera brist är det så att utbildningar inom yrkeshögskolan rullar på olika tider. Man kan i efterfrågan på platser se var någonstans det finns brist på sökande i kombination med ett stort behov av arbetskraft. Då öppnas det en möjlighet att inom yrkeshögskolans ram erbjuda förutbildning för sådana områden.

Även Myndigheten för yrkeshögskolan gör analyser, prognoser och bedömningar av hur utbildningsbehovet ser ut. Själva grejen med myndigheten är ju att man ska försöka bedöma var någonstans det finns behov av ny arbetskraft inom olika områden och på vilket sätt man kan ordna sådana utbildningar.

Jag tror att det är möjligt att göra detta inom ramen för yrkeshögskolan och erbjuda en sådan här kompletterande utbildning för bristyrken. Men det är också en kostnadsfråga eftersom det ska finansieras inom myndighetens ram.

Anf. 11 ERIK BENGTTZBOE (M) replik:

Herr talman! Att låta behovet av framtida platser och arbetsmarknadsbehovet styra var man får ha preparandutbildningar är en god idé. Det är precis det som Alliansen har föreslagit.

Men det är inte det som regeringen föreslår och som regeringspartierna tillsammans med Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna tänker rösta igenom.

Det man säger i propositionen är att det är först när man har en konstaterad brist på sökande till en specifik start som man ska få anordna en preparandutbildning. Detta vet man först den dagen som utbildningen drar igång, och då är det för sent att anordna en.

I propositionen hänvisar utskottets majoritet till att det är den ordning man använder i högskolan, och därför borde det också vara ett bra system för yrkeshögskolan.

I högskolan har man ett system där en sökande nära inpå kursstart bara kan ha sökt ett alternativ. Där kan en sökande bara vara antagen till en utbildning och bara starta på en utbildning. Där kan man med andra ord veta hur många sökande man har.

Prot. 2016/17:34
24 november

*En stärkt
yrkeshögskola*

Men i yrkeshögskolan kan någon söka 15 utbildningar över hela landet och bli antagen till samtliga men bara dyka upp på en. Då kommer man att ha en brist på de övriga 14, en brist man inte kände till. Det är därför man måste ha en större flexibilitet i preparandutbildningen.

Det vore önskvärt att majoriteten läste igenom sin proposition och sitt betänkande och sedan backade och i stället röstade på Alliansens linje under punkt nr 3 i voteringen i eftermiddag.

I övrigt delar jag Håkan Bergmans bild vad gäller utvecklingen av yrkeshögskolan. Det är ett mycket viktigt komplement mellan yrkesutbildningar på grundnivå och grundläggande komvux å ena sidan och högskola å andra sidan.

Jag hoppas att Håkan Bergman har fortsatt starkt inflytande över Socialdemokraterna och att vi kan stå här många gånger till och fortsätta att bygga ut yrkeshögskolan under lång tid framöver.

Anf. 12 HÅKAN BERGMAN (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Erik Bengtzboe för de snälla orden och uppmaningarna.

Jag tycker att yrkeshögskolan är viktig. Det tycker Socialdemokraterna och den rödgröna regeringen också, så därför satsar vi på att bygga ut yrkeshögskolan och på att öka flexibiliteten, kontinuiteten och långsiktigheten. Det är viktigt.

Erik Bengtzboe underskattar möjligheten att bedöma var någonstans det finns arbetskraftsbrist och brist på sökande till olika utbildningar. Det ingår i myndighetens uppdrag, och det är fullt möjligt, att göra denna typ av analyser och att också inom ramen för detta erbjuda förutbildningar till områden där det är stor arbetskraftsbrist och där man ser att det finns för få sökande. På så sätt kan man öka graden av förberedelser för att fler ska bli antagna till programmen.

Det kan säkert utvecklas ännu mer, men eftersom uppdraget ryms inom myndighetens budgetram blir det en större kostnad om möjligheten utvidgas till att allmänt läsa in behörighet till yrkeshögskolekurser. De medlen måste i så fall tas från de utbildningsplatser som kan och ska skapas inom yrkeshögskolan, och där tror jag att Alliansen har ett problem.

Anf. 13 ROBERT STENKVIST (SD):

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag och avslag på reservationerna.

Förslaget till nya regler för antagning och drift av yrkeshögskolan är bra. Framtiden får utvisa om det finns svagheter i förslaget, men i dagsläget kan vi inte se några.

Yrkeshögskolan är en mycket viktig skolform då den ska förse arbetsmarknaden med relevant arbetskraft och ge dem som inte har gått teoretisk högskoleutbildning en bra chans i arbetslivet.

Yrkeshögskolan är också en viktig del av lösningen på det vi kallar mismatchning. Inom vissa utbildningar är snarast problemet att få tillräckligt många sökande. I förlängningen får vi kanske titta på att fylla upp platserna på vissa angelägna utbildningar genom ekonomiska incitament.

En fråga angående regeringens förslag är antalet utbildningsomgångar i varje beslut. Propositionen är inte riktigt stringent skriven på denna punkt. Men vår slutsats är ändå att antalet utbildningsomgångar ska bli fler och att tre omgångar ska vara huvudregel. Det kommer att bidra till mer långsiktighet och ge ökade incitament för att skaffa dyr utrustning etcetera.

Dessutom ska besluten bli mer flexibla angående antalet omgångar. Efter vad vi förstår är detta vad yrkeshögskolorna själva efterfrågat, och vi har inga invändningar mot förslaget på denna punkt.

Några remissinstanser har haft olika synpunkter på antalet utbildningsomgångar. Jag misstänker att de har haft vissa besvär att förstå just detta avsnitt i propositionen. Kanske kunde man ha begärt en tydligare skrivning i brödtexten i propositionen.

Herr talman! Reglerna kommer att bli generösare för den som behöver komplettera sin utbildning för att bli behörig till en yrkeshögskoleutbildning. Yrkeshögskolan får anordna förutbildningar om det finns brist på sökande och ett arbetsmarknadsbehov föreligger.

Vi har inget att anföra mot detta. Det är generöst, bra och rimligt. Visst kan man tänka sig ännu generösare regler, men gränser måste sättas för alla förslag.

Vi anser också att behörighetskraven är rimliga. Grundkravet är kunskaper motsvarande gymnasiet. Därutöver kan särskilda krav ställas för att man ska klara av utbildningen. Detta verkar rimligt. Ett exempel som ges i propositionen är att en trafikflygare måste ha god syn. Det säger sig väl självt, herr talman. Vem vill flyga med en halvblind pilot?

Andra statliga myndigheter än universitet och högskolor ska få anordna yrkeshögskoleutbildningar. Vi ser bara fördelar med denna förändring. Detta kommer enligt propositionen att göra att Kustbevakningen och Tullverket får bedriva yrkeshögskoleutbildningar, vilket vi tycker är utmärkt.

Vi har i princip inget att invända mot förslaget efter den komplettering som kom in angående kompetensen hos anordnaren.

Jag läste detta avsnitt i propositionen flera gånger och tolkade först skrivningen som att anordnaren ska ha tillräcklig kompetens att *anordna* yrkesutbildningen, inte tillräcklig kompetens inom själva yrkesområdet. 12 § i den föreslagna lagtexten indikerar också detta. Det står också på s. 30 i propositionen att anordnaren ska äga ett visst mått av branschkunskap. Det kan nog vara bra.

Saken blev ju någorlunda klarlagd med den komplettering som kom in, även om den inte heller var helt perfekt skriven.

Förslaget i sin helhet är dock utmärkt.

Anf. 14 ELISABET KNUTSSON (MP):

Herr talman! När man träffar människor i olika sammanhang och har pratat en stund landar man nästan alltid i frågan: Vad jobbar du med? Att ha ett arbete är en viktig del i en människas liv, att ingå i ett socialt sammanhang, att kunna försörja sig och känna sig bekräftad. Jag har nog aldrig träffat någon som inte velat jobba, men förutsättningarna är så olika för oss alla.

För de allra flesta arbeten krävs någon form av utbildning. Den kan bygga på praktik eller teori, men det kan också vara en utbildning som bygger på både praktik och teori. Yrkeshögskolan bygger just på de senare. Det är en utbildning som bygger på att företag erbjuder praktik, och i skolan får man den teoretiska kunskapen.

Det kallas för LIA, lärande i arbete. Att få sin utbildning i en kombination av teori och praktik gör att man förstår hur viktiga de båda delarna är, och det ger trygghet och djup i kunskapen. Det håller också utbildningen uppdaterad om den utveckling som sker inom yrket. Det gör också att eleverna får möjlighet att få kontakt med det arbetsliv som de så småningom ska ut i.

Yrkeshögskolan har utvecklats och hette innan kvalificerad yrkesutbildning. Dess uppgift är att erbjuda utbildningar till yrken där det saknas kompetens och det finns en stor efterfrågan på arbetsmarknaden. Arbetsmarknadens behov är skiftande och inte alltid förutsägbara. För att anordna utbildning inom ett yrkesområde krävs det att finns en eller flera personer som har kompetens för att bedriva utbildning inom den specifika utbildningen i organisationen.

Fram till i dag har utbildningsanordnaren fått beviljat två utbildningsomgångar som vardera är på två år. Detta fungerar säkert för en del utbildningar, men för andra är det i kortaste laget. För att en utbildningsanordnare ska våga satsa på en utbildning, som kräver stora investeringar i både personal och utrustning, behöver det trots allt finnas en långsiktighet. Regeringens bedömning är att utbildningarna inom yrkeshögskolan bör få ges i olika antal omgångar. På så sätt kan yrkeshögskolan förena flexibilitet med kontinuitet och långsiktighet.

Herr talman! Det finns i dag ett uppenbart behov av behörighetskompletterande insatser för att yrkesutbildningar som är särskilt efterfrågade av arbetslivet ska komma till stånd. Regeringen har därför i propositionen föreslagit att en utbildning inom yrkeshögskolan ska få bedrivas som behörighetsgivande förutbildning på gymnasial nivå. Regeringen bedömer att förutbildningen bör få erbjudas i anslutning till en ordinarie yrkeshögskoleutbildning om det finns brist på behöriga sökande till den ordinarie utbildningen och det behövs arbetskraft med sådan kompetens som den ordinarie utbildningen syftar till att ge.

Att förenkla för dem som vill gå på yrkeshögskolan men inte har rätt behörighet är rätt väg att gå. Med detta sagt yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet.

(Applåder)

Anf. 15 ERIK BENGTZBOE (M) replik:

Herr talman! Jag tackar Elisabet Knutsson för hennes anförande.

Yrkeshögskolan fyller i dag en enormt viktig funktion och levererar i dag en enormt god kvalitet. Nio av tio av dem som går utbildningen har ett jobb efter avslutad utbildning, och sex av tio har det specifikt inom exakt det de mer eller mindre studerade på yrkeshögskolan. Jämför man det med yrkesutbildningar på gymnasienivå, komvuxnivå och också högskoleutbildningar inser man att yrkeshögskolan är av ytterst god kvalitet. Den borde få agera måttstock för hur saker och ting sköts.

I frågan om kvalitet föreslår dock regeringen, med stöd av Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna, att skärpa kraven på vilken kompetens en

arrangör måste ha för att få bedriva en yrkeshögskoleutbildning. Så som det fungerar i dag måste man kunna visa upp att man har kontakterna med yrkeslivet, att man kan garantera LIA-platser och att man har en advisory board eller liknande med representanter från branschen eller sektorn för att kunna genomföra utbildningen och över huvud taget få tillståndet.

I regeringens förslag skriver man i stället in en lagändring där man kräver att arrangören ska ha den nödvändiga branschkompetensen hos sig själv. Det gör att alla arrangörer nu tvingas lägga pengar på att anställa en person som jobbar inom just den specifika bransch som de utbildar till. Det gäller även om de redan i dag har väldigt goda utbildningar men kanske saknar den specifika personen.

Detta har majoriteten i utskottet konstaterat. Den har försökt att bättra på skrivningen så gott det går med ett tillägg i betänkandet, men man löser de facto inte problemet. Ser inte regeringen risken att man härmed utstänger arrangörer som har god kvalitet, levererar bra resultat men som med lagändringen inte kan få delta i YH-systemet?

Anf. 16 ELISABET KNUTSSON (MP) replik:

Herr talman! Tack för frågan. Visst kan man se det från det hållet, men man måste också se det från skattebetalarnas synvinkel. Vi vill stärka och vara säkra på att utbildningen genomförs på det sätt och med den kunskap och den tyngd som krävs för att genomföra en utbildning. Vi vill inte efteråt säga; Oj då, här har vi fattat ett beslut, och det gick lite fort. Här har vi inte säkrat att vi har en god kompetens i utbildningen. Den skrivning som utskottet har lagt till för att komplettera med anledning av den missuppfattning som ni läser in tycker jag är fullvärdig.

Anf. 17 ERIK BENG TZBOE (M) replik:

Herr talman! Tack för svaret. Det är ditt budskap till den komvuxavdelning som i 30 år har bedrivit yrkesutbildning för vuxna inom ramen för komvux inom exempelvis byggbranschen och den lagändring som ni föreslår. Den kanske saknar den person som har den kompetensen inom sin egen organisation fastän den kanske i 30 år har levererat en utbildning.

Den har kanske startat om den som en YH-utbildning, gjort det framgångsrikt kanske under sju års tid och levererat kompetent personal till arbetsgivare. Men den har ingen person anställd inom sin egen organisation som har ”yrkeserfarenhet från den relevanta branschen”. Budskapet till den är: Ni får gå ut och anställa en snickare, annars får ni inte något tillstånd.

Anf. 18 ELISABET KNUTSSON (MP) replik:

Herr talman! Om en komvux har haft den utbildningen i så många år som 30 år måste man väl kunna säga att det finns en kompetens. Det är inte så att rektor ska sitta med kompetensen, utan den kan finnas ute i organisationen. Jag kan inte tänka mig att man har levererat en god utbildning inom komvux i 30 år utan att ha någon kompetens. Det känns inte som något större problem.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 8.)

§ 5 Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux

Utbildningsutskottets betänkande 2016/17:UbU6

Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux (prop. 2016/17:5)
föredrogs.

Anf. 19 ALEXANDRA ANSTRELL (M):

Herr talman! Vi moderater vill göra det möjligt för alla människor att skaffa sig en utbildning som motsvarar arbetsmarknadens efterfrågan för att skapa fler chanser till jobb. Ibland saknar människor en fullständig utbildning, och en del behöver av olika anledningar byta yrke eller inriktning. Då spelar den kommunala vuxenutbildningen stor roll. Vi måste skapa möjligheter för människor att fortsätta att utvecklas och ta ansvar för sitt eget liv.

Herr talman! Då är propositionen ett bra första steg i och med förändringen av vuxenutbildningen som bland annat innebär en utökad rätt att delta i komvux. Så skapar vi möjligheter för fler att utbilda sig vidare till arbete.

Vi önskar dock att regeringen också, precis som vi, vill följa upp genomströmningen i gymnasiet så att det inte blir en effekt där fler väljer att hoppa av gymnasiet för att det helt enkelt är enklare att gå till komvux i stället. Vi moderater tycker tillsammans med våra kompisar i Alliansen att dessa regler borde gälla också särskolan, så att man inte skapar undanträngningseffekter där.

Herr talman! Det är viktigt att möjliggöra för människor att läsa in särskild behörighet för att kunna läsa vidare på högskola. Men vi vill också passa på att poängtera att det måste vara elevens individuella önskemål som styr och inte ett generellt påbud om att alla måste läsa vidare på högskola.

Herr talman! Det är också viktigt för oss att reformer genomförs så smidigt som möjligt för så många som möjligt. Därför hade vi velat att det fanns övergångsregler för att möta den problematik kring antagningen som både Skolverket och Skolinspektionen har lyft fram. Vi moderater tycker att det hade varit lämpligt att i samband med denna proposition och även budgetpropositionen i går komma med förslag om att öka möjligheterna att kombinera arbete och studier.

Herr talman! Vi vill att fribeloppet – den inkomst studerande kan ha utan att studiemedlet minskar – höjs så att man genom ett omställningspaket gör det ekonomiskt möjligt för exempelvis en förälder att vara borta från arbetsmarknaden och studera en tid. Detta har regeringen hitintills sagt nej till. Regeringen säger alltså nej till att underlätta möjligheten att studera vidare för den som vill ta ansvar och jobba samtidigt som man studerar.

Herr talman! I morgon fyller en pojke från Afghanistan 18 år. Han har kommit till Sverige och har varit här i ett år. Under denna tid har han studerat på språkinträdning och blivit riktigt duktig på svenska och i många andra ämnen. Den här killen är fortsatt asylsökande då han inte har fått komma vidare till Migrationsverket ännu, det vill säga att hans fråga ännu inte har blivit utredd. I dag går han sista dagen på språkinträdning som ensamkommande flyktingbarn. I morgon är han vuxen. Han är hux flux vuxen, men han har inte något personnummer så han kan inte studera på

sfi. Och eftersom han inte har påbörjat ett nationellt program har han ingen rätt att läsa vidare på gymnasiet.

Herr talman! Vuxna hade tidigare rätt till svenskundervisning, men denna rättighet togs bort av Migrationsverket i avsikt att korta väntetiderna. Väntetiderna är fortfarande långa.

Någon undrar kanske varför detta är relevant. Jo, om det inte finns ett aktivt studieförbund som anordnar svenskundervisning på plats finns det alltså inte någon möjlighet att läsa svenska på den plats där man hamnar. Hälften av de nyanlända till Sverige har endast en utbildning som maximalt motsvarar grundskola i nio eller tio år. En tredjedel har inte ens en färdig grundskoleutbildning från hemlandet. Vi tycker att det är viktigt att alla arbetar och gör rätt för sig, och vi tror också att alla vill göra det.

Vi har skolplikt i Sverige till och med nionde klass. Vi moderater tycker att det borde gälla även människor som kommer till Sverige senare i livet. Möjligheten att införa en utbildningsplikt för nyanlända som inte har färdig grundskola och inte klarar sin egen försörjning bör utredas. Men under tiden behöver vi också täppa till luckorna mellan stolarna där människor varje dag trillar ned. Där snavar de, och de kommer inte vidare om det inte finns frivilliginsatser på plats.

Därför vill vi moderater se mer av kombinerade utbildningar inom etableringsuppdraget där grundläggande vuxenutbildning varvas med sfi och yrkesutbildning. Vi vill stimulera till sådana utbildningar genom särskilda medel. Om det hade varit vår budget som gick igenom i går hade detta också blivit verklighet.

Herr talman! Fler lärare behövs, och fler lärare behöver utbildning i svenska som andraspråk. Endast tolv lärosäten har i dag examenstillstånd och därmed möjlighet att bedriva kurser i svenska som andraspråk. Vi vill utreda möjligheten att införa distanskurser i svenska som andraspråk som kan kombineras med praktik ute i sfi-verksamhet. Det skulle möjliggöra för lärare i hela landet att få de förutsättningar som krävs för att bli behöriga att bedriva svenskundervisning för invandrare. Fler sommarkurser i svenska som andraspråk är en annan idé för att möta det växande behovet.

Vi verkar dock inte vara överens om vilka utmaningar vi står i och inför. Det, kära åhörare, kommer dessvärre att bidra till att vi får större utmaningar i svensk skola och i vuxenutbildningen när vi verkligen i stället behöver underlätta.

Jag yrkar bifall till vår reservation i sin helhet.
(Applåder)

Anf. 20 ROBERT STENKVIST (SD):

Herr talman! Vi yrkar bifall till vår egen motion 834, yrkande 5, det vill säga reservation 2. Andemeningen i vårt yrkande är detsamma som det som manifesteras i propositionen.

Jag går nu över till att tala om själva propositionen. Möjligheten att gå en kommunal vuxenutbildning är bra och ett steg i ett livslångt lärande. Det är vad vi kallar en andra chans. De som inte har gymnasieutbildning har rätt att gå komvux för att erhålla en gymnasieexamen. Enligt regeringens liggande förslag ska det också gå att läsa in särskilda behörigheter för att komma in på utbildningar inom högskolan eller yrkeshögskolan. Men det är ingen som säger att man måste göra det. Regeringens förslag utökar

Prot. 2016/17:34
24 november

*Rätt till behörighets-
givande utbildning
inom komvux*

möjligheterna att läsa in dessa särskilda behörigheter för att göra det möjligt att skaffa sig en vettig utbildning eller rent av en utbildning som arbetsmarknaden efterfrågar. Detta tycker vi är rimligt, speciellt om man på detta sätt kan få in fler på arbetsmarknaden.

Liggande förslag innebär att fler individer kommer att ha rätt att genom komvux skaffa sig behörighet till högre studier eller yrkeshögskola. I princip innebär förslaget att alla som saknar särskild behörighet till någon högre utbildning eller yrkeshögskola får möjlighet att studera på komvux för att få denna behörighet. Framför allt tas kravet på att man måste ha gått ett gymnasialt yrkesprogram för att få rätt till vidare studier bort. Det är väl den största förändringen i hela propositionen.

Förslaget är generöst; en del remissinstanser invänder att det kanske är alltför generöst i vissa stycken. Det återstår att se hur förslaget slår i verkligheten. Det finns, vilket också påpekas i propositionen, en yttersta begränsning för möjligheterna att erhålla studielån. Det är därför svårt att se hur systemet skulle kunna missbrukas eller överutnyttjas på ett systematiskt sätt. Därför har vi inte yrkat avslag på förslaget.

Förslaget innebär också att kommunerna har en viss flexibilitet när det gäller kursutbudet och att de inte är tvingade att erbjuda samtliga kurser, vilket vi tycker verkar rimligt. En sökande har inte rätt att kräva distansutbildning, vilket vi anser vara självklart.

En annan effekt som kan vara värd att nämna är att likvärdigheten ökas med detta förslag eftersom kommuner redan i dag beviljar studier för dem som inte har gått ett gymnasialt yrkesprogram. Detta kommer att göra att det blir likvärdigt över hela landet och att alla kommuner kommer att lägga ribban lika högt.

Självklart kommer kostnaderna att öka en del, främst för staten, i och med detta förslag. Vi anser det ändå vara försvarligt taget i beaktande att vi på alla sätt måste få människor i arbete och att en relevant utbildning ändå är en grundförutsättning för detta. Det finns också möjligheter för regeringen att begränsa rätten till komvux om kostnaderna skenar eller om systemet missbrukas – detta genom förordning och inte genom lag.

Herr talman! Sammantaget är regeringens förslag generöst, och vi kan befara en begränsad kostnadsökning för förslaget. Dock är förändringarna befogade, taget i beaktande att vi på alla sätt måste ge möjlighet för människor som står utanför arbetsmarknaden att till slut få ett arbete.

Anf. 21 FREDRIK CHRISTENSSON (C):

Herr talman! Vuxenutbildning blir allt viktigare, framför allt för att människor ska kunna ställa om, utvecklas och få möjlighet att studera vidare på högskola eller yrkeshögskola. Vuxenutbildning på komvux och yrkesvux är särskilt viktig för det livslånga lärandet och för att ge människor en andra chans att fullfölja och komplettera sin utbildning.

Centerpartiets bärande princip är att utbildning ska leda till jobb. Många bristyrken finns i dag inom områden där gymnasial yrkesutbildning efterfrågas av arbetsgivarna. Rätt nyligen kom en rapport som visade att 45 procent av de kvalifikationer som arbetsgivare och företag efterfrågade var just yrkesutbildningar på gymnasial nivå. Det gör också att yrkesvux blir särskilt viktigt med tanke på den utveckling vi har på gymnasiet och utbildningarna där.

Vi måste skapa bättre förutsättningar för människor att senare i livet kunna välja de utbildningar som efterfrågas av företagen och jobbskaparna. Vi måste se till att yrkesutbildningarna breddas och möter bristen på arbetskraft, och vi måste stärka de här utbildningarna ytterligare. Det är viktigt att poängtera i dagens debatt.

Det finns en utmaning i dag, och den är att kommunerna ofta använder yrkesvuxutbildningarna för att möta den egna efterfrågan på kompetensförsörjning. Det är ju gott nog, men det måste bättre matcha den brist som företagen och jobbskaparna, som ser till att vi får skatteintäkter till landet, upplever så att vi bättre möter deras utmaningar.

Herr talman! Centerpartiet vill att människor ska få bestämma mer själva. Den svenska grund- och gymnasieskolan har sedan länge byggt på att eleverna själva får välja vilken skola som de vill gå på. De får möjlighet att välja utbildning, och det skapar en konkurrens mellan olika utbildningsanordnare och driver utvecklingen framåt och driver fram kvaliteten.

Även om fördelarna med valfrihet är uppenbara finns inte den möjligheten när det gäller de kommunala vuxenutbildningarna. Studenterna som söker till de här utbildningarna är hänvisade till kommunerna eller de utbildningsanordnare som kommunerna anlitar.

Centerpartiet vill se en annan väg framåt. Vi vill se en vuxenpeng, likt ett system som finns i Nacka kommun – Nackamodellen – där man låter valfrihet råda även inom vuxenutbildningen. Då får individen själv en bättre möjlighet att välja utbildningsutförare, och det skapar bättre förutsättningar att både matcha arbetsmarknadens behov och individens förutsättningar. Det bygger på att man får ett pengsystem som, liksom i andra utbildningssystem, följer den studerande och tillfaller den utbildningsanordnare som man väljer.

Herr talman! Även om Centerpartiet vill se ytterligare reformer inom vuxenutbildningen för att ge människor bättre möjlighet på arbetsmarknaden och bättre möjlighet att själv få bestämma över sitt eget liv välkomnar vi regeringens proposition i det här ärendet. Vi delar uppfattningen att alla som vill ska ha rätt att läsa in den särskilda behörighet de kan behöva för att kunna antas till studier på högskola eller yrkeshögskola.

Men det är också viktigt, som vi poängterar i vår reservation från Alliansen, att fullfölja hur den här reformen landar. I och med att man tar bort den nedre åldersgränsen så att det går att påbörja komvux från lägre åldrar riskerar gymnasieskolan att urholkas. Det måste verkligen följas och utvärderas, och vi hoppas att regeringen tar till sig det.

Vi vill också se en översyn av särsvux för att möjliggöra den tillgången också så att det inte halkar efter eller att undanträngningseffekter uppstår.

Avslutningsvis vill jag säga att vuxenutbildningen blir allt viktigare. Det är det som faktiskt efterfrågas av arbetsmarknaden i stor utsträckning, alltså just utbildningar på gymnasial nivå. Läser ungdomarna i dag inte de utbildningar som arbetsmarknaden efterfrågar måste vi se till att ha en vuxenutbildning som fångar upp detta. Det leder till att utbildning i större utsträckning leder till jobb.

(Applåder)

Anf. 22 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L):

Herr talman! Komvux behövs. Det är vi alla överens om. Lika överens tror jag att vi är om behovet av utveckling, av att gå i takt med tiden och av att förändras när omvärlden gör det.

Men det är viktigt att se till att komvux inte blir en räddningsplanka för de kommuner som inte mår med att ge eleverna det de behöver i gymnasiet. Alltför ofta ser vi tendensen att vi skjuter problem för eleverna framför oss. Det de inte får i lågstadiet ska de få i mellanstadiet, och det de inte får i mellanstadiet ska högstadiet ge dem. Klarar inte högstadiet det ska det komma i gymnasiet. Risken finns att det blir samma sak här med komvux.

Både ungdomar och vuxna ska få en andra chans att fullfölja och komplettera sin utbildning. Samtidigt bör utgångspunkten även i fortsättningen vara att elever i första hand så långt det är möjligt ska nå den behörighet de behöver inom ordinarie gymnasieutbildning. Därför är det viktigt att utreda och följa upp hur det här med åldersgräns påverkar genomströmningen i gymnasiet.

I sina remissyttranden skriver Skolverket och Skolinspektionen att sär-
vux på gymnasial nivå inte omfattas av förslaget om rätt till grundläggande behörighet till yrkeshögskolan och komvux och de ser därmed en risk för undanträngningseffekter. Det är sant, och det gör mig väldigt orolig. Det här är den enda målgrupp som inte omfattas av rättighetsreformen. Den inläsningseffekt som särskolan har blir då ännu värre. Det behövs en översyn av särvux snarast.

När jag ändå har ordet vill jag framföra hur viktigt det är att se till den här gruppen, de här individerna, så att de också får alla möjligheter och chanser att utvecklas så långt och mycket som de bara kan. Möjligheterna till vidare studier för den som går i särskolan är i det närmaste obefintliga, och så ska det givetvis inte vara. Jag tror att vi är överens där.

Vi anser i likhet med regeringen att det är viktigt att alla som vill ska ha rätt att läsa in den särskilda behörighet som de kan vara i behov av för att kunna antas till studier på högskola eller yrkeshögskola.

Vi vill dock poängtera att det är viktigt att alltid utgå från individens egna önskemål. Vad som är bäst för en själv vet man oftast bäst själv under förutsättning att man får stöd och information av en studievägledare. Därför är SYV otroligt viktig, för då kan individen själv i samråd med en studie- och yrkesvägledare få bestämma vilken väg man ska gå och hur man ska gå den, i stället för att kommunen gör det.

Jag yrkar bifall till vår reservation nr 1.

(Applåder)

Anf. 23 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Jag skulle vilja börja med att läsa upp en text som jag tycker beskriver mycket av det vi ska prata om.

”Jag har alltid arbetat med människor på ett eller annat sätt samtidigt som jag varit nyfiken på hälsan som helhet. En kompis till mig tipsade om den här utbildningen. Jag tyckte att upplägget passade mig mycket bra så jag skickade in en ansökan och började sen studera. Jag såg också att det fanns stora möjligheter att faktiskt få ett fast jobb efter utbildningen, berättar Daniel. – – – Under min tidigare skolgång har jag alltid känt att jag

har det lite tuffare än många andra att lära mig nya saker. På Kompetenscentrum fick jag via verksamheten Studion hjälp med att göra en dyslexiutredning. Den visade att jag inte hade dyslexi men däremot tolkningssvårigheter. Det innebär att jag får jobba extra hårt för att ta in ny information. Studion utfärdade ett intyg som gjorde att jag fick möjlighet att dela upp stora kurser i flera delar. I stället för ett stort prov har jag flera mindre. Detta har hjälpt mig jättemycket och jag är så glad över det stöd jag har fått. Det har gjort att jag har klarat mina studier och att jag tycker det är roligt, säger Daniel. – – – Jag vill söka in till högskolan och för att kunna få den behörigheten ska jag först läsa in samhällskunskap och matematik. Det jag allra helst skulle vill studera till är psykolog men jag funderar också på sjuksköterska eller socionom, berättar Daniel.”

Detta är bara en i raden av inspirationsberättelser på Kungsbacka kommuns hemsida. Vi får inte glömma vem komvux är till för. Det är till för dem som behöver lite extra stöd och hjälp. Men vi ska också komma ihåg vad det kan betyda för dem. Berättelsen visar vad vuxenutbildningen kan betyda – en ny chans genom en individuellt anpassad utbildning som sätter eleven i centrum.

Denna inspirationsberättelse visar tyvärr att vi inte har lyckats fullt ut i skolsystemet tidigare. Vi kan inte bara förlita oss på att fånga upp detta senare. Grundskola och gymnasium måste se till att den enskilde eleven och individen får den större hjälp man behöver. Varenda elev är lika mycket värd, och varje elev som vi måste hantera efteråt är ett misslyckande. Men om vi trots alla försök inte når önskat resultat är komvux så mycket viktigare. Det är också viktigt att utbildningen är av god kvalitet och anpassad efter den enskilde.

Kommunerna har i dag skyldighet enligt skollagen att erbjuda komvux på gymnasial nivå. Hemkommunen ansvarar för att vuxna som har rätt till och önskar delta i komvux också får göra det. Kommunen kan ordna det själv eller i någon form av kundvalssystem, där den enskilde får större flexibilitet.

Vuxenutbildningen har fått en allt viktigare uppgift när det gäller etableringen av utrikes födda. En allt större andel elever inom komvux på gymnasial nivå är utrikes födda, och andelen ökar i stort sett varje år.

De lagändringar som föreslås ”innebär en utökad rätt att delta i komvux på gymnasial nivå i syfte att uppnå grundläggande och särskild behörighet till högskoleutbildning”. Det föreslås också ”en rätt att delta i komvux på gymnasial nivå i syfte att uppnå grundläggande behörighet till och särskilda kunskaper för utbildning inom yrkeshögskolan”. Yrkeshögskolans betydelse talade vi om för en stund sedan, och det bör vi ha kvar i minnet.

Denna proposition är i stort sett bra. Men vi i Alliansen har en reservation. I propositionen skriver regeringen att det inte ska finnas någon nedre åldersgräns för rättigheten att påbörja behörighetsgivande utbildning inom komvux. Flera remissinstanser är dock av en annan uppfattning, till exempel Skolverket, Danderyds kommun och Umeå kommun. Där pågår ett resonemang om förslagets påverkan på genomströmningen i gymnasieskolan.

Vi anser att regeringen bör överväga att i den uppföljning och utredning av reformen som vi föreslår också utreda vilka effekter förändringen får på genomströmningen i gymnasiet. Det är viktigt att både ungdomar och vuxna får en andra chans att fullfölja och komplettera sin utbildning.

Prot. 2016/17:34
24 november

*Rätt till behörighets-
givande utbildning
inom komvux*

Samtidigt bör utgångspunkten även i fortsättningen vara att elever i första hand så långt som möjligt ska nå den behörighet de behöver inom ordinarie gymnasieutbildning.

Med det yrkar jag bifall till Alliansens reservation nr 1.
(Applåder)

Anf. 24 GUNILLA SVANTORP (S):

Herr talman! Vi debatterar i dag utbildningsutskottets betänkande om rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux. Det handlar om utökad rätt att delta i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i syfte att uppnå grundläggande och särskild behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare.

Jag inleder med att yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.

Det är viktiga saker vi ska diskutera här i dag och besluta om framöver. Det handlar i allra högsta grad om människors frihet att växa, om att bygga på sin kunskapsbank och om att tillsammans med andra vända och vrida på saker och ting. Vuxenutbildningen innebär allt det.

Vuxenutbildning är viktig som en nödvändig grund för arbete, en plattform för fortsatta studier och en väg ut ur arbetslöshet. Man får möjlighet att skaffa sig ny kompetens eller ny yrkesutbildning.

Vi vet att andelen jobb som enbart kräver kort utbildning minskar i rasande takt. Trots denna vetskap finns det partier och organisationer som ständigt återkommer till att regeringen måste skapa möjligheter för människor att ta dessa enkla jobb, som alltså inte finns utan som ska skapas. Jag kan tycka att det är ungefär tusen gånger bättre att rusta människor för att ta jobben som kräver mer utbildning, mer bildning, mer av ungefär allt. Det är en anledning till att socialdemokratiska regeringar har drivit på frågan om utbildning och bildning för alla, inte bara för några få. Vi vet att människans frihet är beroende av möjligheten att göra fria val, att kunna försörja sig själv och vara en självständig person. För det krävs det återkommande möjligheter i livet.

Vuxenutbildning är nästan det bästa som finns. Det innebär en möjlighet att igen och igen bygga upp det som man kanske har missat under tiden i grund- eller gymnasieskola, av olika anledningar. Som deltagare i vuxenutbildning ges man möjlighet att öka sin personliga frihet. Tillsammans med människor man kanske inte skulle ha mött annars får man möjlighet att diskutera kunskap och vardagens utmaningar.

Den här regeringen tycker att det är viktigt att man kan utbilda sig hela livet. Då måste också systemen för det följa med. Det handlar om allt från att det ska vara så enkelt som möjligt till att det studiesociala följer med. Det handlar om att det finns bidrag och lån och att man har rätt att vara tjänstledig för studier. Det är viktiga saker, när man väl bestämmer sig för att göra om utifrån den väg man en gång valt. Om vi menar allvar med det livslånga lärandet är vuxenutbildning en oerhört viktig pusselbit som måste fungera.

Herr talman! Jag vill avsluta det här anförandet med att trycka på några saker i betänkandet.

Förslaget ger en utökad rätt att delta i kommunal vuxenutbildning i syfte att uppnå grundläggande och särskild behörighet till högskoleutbildning eller yrkeshögskoleutbildning. Det öppnar alltså dörrar som tidigare varit stängda. Det är bra. Det innebär till exempel att en person som gått samhällsprogrammet nu kan plugga på komvux för att bli behörig till studier på yrkeshögskolan.

Vi vet också att vuxna med funktionsnedsättning i dag generellt sett har en lägre utbildningsnivå och svårare att etablera sig på arbetsmarknaden än andra. Det är en utmaning. En utökad rätt till utbildning som ger livslång möjlighet att påbörja sin utbildning kan gynna denna grupp särskilt mycket. Det är riktigt bra.

En utvidgad rätt till utbildning tar bort den orättvisa som tidigare funnits i fråga om vilken utbildning man har tillåtit delta i beroende på var man bor. Att vara garanterad tillgång till behörighetsgivande utbildning förenklar framtida möjliga byten av yrkesbana. Det gynnar både individ och samhälle.

Till sist: 90 procent av alla som kom till vårt land under den stora flyktingvågen i fjol är under 40 år och har ett långt yrkesliv framför sig. Den här förändringen kommer att bidra till att ge dem bättre möjligheter att bygga på och ställa om det de har med sig i sina ryggsäckar. På det sättet kan de ta plats på arbetsplatser runt om i vårt land där de så väl behövs redan och kommer att behövas framöver.

Vi behöver fler vägar till utbildning och arbete för vuxna. Därför är det bra att vi med detta förslag öppnar för just det.
(Applåder)

Anf. 25 FREDRIK CHRISTENSSON (C) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till Alliansens reservation, vilket jag missade att göra i mitt anförande.

Det var intressant att lyssna på Gunilla Svantorp. Det här är frågor som ligger mig varmt om hjärtat.

Men när jag läser i betänkandet reagerar jag på en sak. På s. 14 står det: "Enligt utskottet är en högre utbildning i många fall en förutsättning för att få ett jobb." Samtidigt kan vi i rekryteringsenkäter från näringslivet se att det som efterfrågas mest är personer med kompetens från de gymnasiala yrkesutbildningarna. Det är oerhört viktigt att stärka möjligheten för fler att söka de utbildningarna. Det lyfte jag också fram i mitt anförande.

I dag är det för få studenter som väljer yrkesutbildningar på gymnasienivå. Därför måste det finnas möjlighet att läsa in det inom vuxenutbildningen. Det är en viktig fråga, just för att vi ska kunna möta den bristen. Alternativet är att vi hämmar företagens utveckling och därmed tillväxten och svensk konkurrenskraft.

Av dem som svarat på rekryteringsenkäten söker 45 procent personal med kompetens som bygger på gymnasial yrkesutbildning, och endast 31 procent söker personal med högskolekompetens.

Vill Gunilla Svantorp och Socialdemokraterna att samtliga ska läsa en högre utbildning? Enligt texten i betänkandet anser ni att högre utbildning är en förutsättning för att man ska få ett jobb.

Anf. 26 GUNILLA SVANTORP (S) replik:

Herr talman! Jag tycker nog att betänkandet ganska väl tydliggör vad vi tycker. Utbildning är viktigt, och nu ser jag också att det står högre utbildning. Enligt EU kommer de jobb som kräver en lägre utbildning att försvinna och de jobb som kräver en högre utbildning att bli fler och fler.

Vi måste ta höjd för att det kommer att hända saker. Vi ser att jobb som fanns för 20 år sedan finns inte i dag. Det var då sådana jobb som krävde lägre utbildning.

Vi vet att gymnasial yrkesutbildning är jätteviktig. Det därför som vi har kämpat för att ändra på det som hände under den förra mandatperioden, att elever inte sökte gymnasial yrkesutbildning på grund av de förändrade regler som Fredriks parti var med och införde. Det ska vara attraktivt att söka gymnasial yrkesutbildning.

Självklart är det viktigt att ha en högre utbildning, och där ingår naturligtvis yrkesutbildningar.

Anf. 27 FREDRIK CHRISTENSSON (C) replik:

Herr talman! Det som företagen efterfrågar, och som jag visade både i mitt anförande och i replikskiftet, är just personer med utbildning på gymnasial nivå och framför allt personer med gymnasial yrkesutbildning. Om ännu fler ska gå högre utbildning försämras matchningen på arbetsmarknaden ännu mer. Därmed riskeras vår konkurrenskraft och möjligheten för företagen att rekrytera den arbetskraft som de behöver. Då måste utbildningssystemet bättre matcha detta.

Det finns en utmaning i dag när det gäller högre utbildning. Det är bra att många i Sverige får möjlighet att söka sig dit. Utifrån den tidigare debatten om yrkeshögskola vill jag lyfta in den aspekten att högre utbildning inte bara är akademiska utbildningar, utan också yrkesinriktad utbildning är bra. Men det är inte hela verklighetsbilden. Företagen efterfrågar också annan arbetskraft.

Utmaningen på arbetsmarknaden i dag är dålig matchning, vilket skapar undanträngningseffekter i olika avseenden. Då behövs det ett bra utbildningssystem som möter dessa behov. Utifrån resonemanget uppfattade jag inte att Socialdemokraterna är måna om att möta arbetsmarknadens behov, utan de sätter sitt fokus på att alla ska ha en högre utbildning, trots att det inte är det som företagen efterfrågar.

Anf. 28 GUNILLA SVANTORP (S) replik:

Herr talman! Jag tycker nog att Fredrik lägger ord i munnen på oss som vi aldrig har sagt, alltså att vi bara satsar på högskoleutbildning. Så är det ju inte. Det är den här regeringen som nu tillskapar en massa nya utbildningsplatser både på yrkeshögskolan och inom högre utbildning.

Under den tid som alliansregeringen styrde såg vi däremot en minskning. Man satsade hellre på skattesänkningar än man satsade på utbildningsplatser. Vi gör precis tvärtom, och vi tycker att det är mycket viktigt. Vi har dessutom tillsatt en gymnasieutredning som nu har lämnat sitt betänkande som också lyfter frågan hur vi ska förändra så att ungdomar vill gå yrkesprogram och inte per automatik inte vågar söka yrkesutbildning för att man uppfattar det som en stängd väg.

Den här regeringen har gjort precis det som efterfrågas. Det var ju under alliansregeringens tid som matchningen var som allra sämst. I dag är det 120 000 fler som jobbar jämfört med för bara några år sedan. Så visst är det fler som i dag får jobb än under alliansregeringens tid. (Applåder)

Anf. 29 ELISABET KNUTSSON (MP):

Herr talman! Vi är säkert många här som har ett eget förhållande till komvux, antingen genom egna erfarenheter eller också finns det personer i vår nära omgivning som deltagit i undervisningen eller kanske varit lärare där.

Komvux inrättades redan 1968, så det har en lång och gedigen tradition. Det inrättades för att ge utbildning till de vuxna som saknade kunskaper som motsvarade grundskolan eller gymnasieskolan. Sedan dess har tiotusentals människor tagit chansen att läsa färdigt sin grundskoleexamen eller sin gymnasieexamen för att sedan ta sig direkt ut på arbetsmarknaden eller kanske fortsätta in på en högre utbildning.

En bättre satsning kan inte en stat göra än att satsa på kunskap och bildning för alla som lever i landet. Komvux är också många gånger nyckeln som öppnar dörren för den som vill byta karriär och prova på något nytt.

Själv läste jag in min matte-no-kompetens på komvux i Bromölla för att därefter söka in på lärarutbildningen på högskolan i Kristianstad. Det var fantastiskt på många sätt. Det gällde inte minst mötet med alla andra som valt att börja läsa – studerande i olika åldrar från 20 till 40 år med helt olika erfarenhet i bagaget och helt olika slutmål, men med en gemensam strävan efter en gymnasiekompetens för att kunna gå vidare i livet.

Att studera som vuxen och få möjlighet att byta karriär är en investering i en människas liv som är helt ovärderlig.

Herr talman! Jag har träffat personer som med stor övertygelse hävdar att de inte kan, att de är för gamla eller att de inte vill skaffa sig en utbildning. Jag kan säga att i de flesta fall berodde den på rädslan på att de var så rädda för att misslyckas och få bekräftat att de inte duger.

Det kan vara unga människor där tiden i grundskolan och gymnasiet kantats av olika bekymmer både i skolan och utanför. Vi vet att ungdomar drabbas olika hårt av puberteten, och det kan vara svårt att komma tillbaka efter en tid i personligt kaos.

Komvux blir för många av dem en vändpunkt i livet, en andra chans och det ger dem möjlighet att ta sig vidare för att uppfylla sina drömmar om att läsa vidare, få en yrkeskompetens och komma ut på arbetsmarknaden. Att inte ge dem denna chans kan i förlängningen leda till långtidsarbetslöshet och personligt lidande samtidigt som samhället behöver arbetskraft. Det är därför otroligt viktigt att tillgången till vuxenutbildning förstärks.

Regeringen vill ge alla rätten att uppnå grundläggande behörighet till högskolan. Det innebär inte att alla måste läsa på högskolan, som det ibland låter från oppositionen. Det innebär inget annat än att alla får en möjlighet, att alla har rätten att läsa in grundläggande högskolebehörighet, en behörighet som i dag ofta är ett grundkrav i många branscher för att över huvud taget få ett jobb. Om den enskilde sedan vill läsa vidare är det upp till var och en, men dörren är öppen! Den är inte stängd.

Prot. 2016/17:34

24 november

*Rätt till behörighets-
givande utbildning
inom komvux*

En utökad rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux är därför nödvändig för att på ett bättre sätt tillgodose samhällets och individens behov. En vuxen som är behörig att delta i komvux på gymnasial nivå, men som inte har klarat av att nå grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjats på grundnivå, bör ha rätt att delta i komvux på gymnasial nivå för att uppnå behörighet. En sådan rätt skulle också innebära en mer likvärdig tillgång till vuxenutbildning i hela landet.

Ett exempel på en grupp som har sämre tillgång till komvux på gymnasial nivå är de som har fullföljt utbildning inom gymnasieskolan, till exempel på ett högskoleförberedande program, men som är i behov av ytterligare kurser för att uppnå behörighet till utbildning inom högskolan eller yrkeshögskolan. Dessa personer är i dag inte prioriterade vid urval till komvux på gymnasial nivå och i vissa kommuner är det därför inte säkert att de antas till en sådan utbildning, trots att de behöver utbildningen för att få behörighet till eftergymnasiala studier. I enstaka kommuner tycks dörren till komvux vara helt stängd för dem som redan har en genomgången gymnasieskoleutbildning.

Att inte ha gymnasieexamen gör det svårt att få ett arbete, det gör det också svårare att komma in på utbildningar. Det är det som vi vill förändra. Att studera på komvux kan leda hur långt som helst, till och med till finansministerposten.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på motionerna.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 8.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.49 på förslag av talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

Frågestund

§ 6 Frågestund

Anf. 30 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Frågor besvaras av utbildningsminister Gustav Fridolin, statsrådet Anders Ygeman, miljöminister Karolina Skog och statsrådet Anna Ekström. Utbildningsminister Gustav Fridolin besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Anf. 31 MATS GREEN (M):

Herr talman! Krisen på den svenska bostadsmarknaden griper omkring sig, spiller över på i stort sett alla övriga samhällsområden, hämmar alla övriga delar av Sverige och drabbar allt fler människor. Just därför, herr talman, är det dubbelt så anmärkningsvärt att det trots den värsta krisen på 50 år på den svenska bostadsmarknaden inte funnits någon svensk regering sedan 1970-talet som har lagt så få förslag för fler bostäder i Sverige som den nuvarande.

Särskilt hårt drabbar detta de delar av Sverige som är i behov av att behålla sina invånare och framför allt få fler invånare, det vill säga den svenska glesbygden. Glesbygden – jag bor där själv – kan bara konkurrera med storstäderna genom ett attraktivt boende, inte genom utbud.

Jag vill ställa en fråga till miljöministern. Avser regeringen att komma med förslag på hur man genomgripande kan förändra det svenska strandskyddet för att åstadkomma fler invånare i Sveriges glesbygd, landsbygd och skärgårdar?

Anf. 32 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Att bostadsbristen är ett problem över hela Sverige finns det en politisk konsensus om, vilket helt enkelt beror på att det är så väldigt tydligt. Vi saknar bostäder såväl i storstäder och medelstora städer som på mindre orter.

En reform som inte har fungerat för landsbygden är den som kallas för LIS. Den rör hur man arbetar med strandskyddet på landsbygden. Reformen har inte slagit ut så som det var tänkt. Därför avser regeringen att göra en ordentlig översyn av den för att se om vi kan hitta en reform som leder till det syfte som var tänkt, det vill säga aktiv landsbygd med bostadsbyggande i hela landet. Det är en prioriterad fråga och en reform som regeringen kommer att ta tag i grundligt.

Anf. 33 MATS GREEN (M):

Herr talman! LIS gäller bara vissa delar av Sverige. De berörda kuststräckorna finns bara i Norrland. Hela kusten från Norge till Forsmark i Uppland omfattas inte av LIS. Det är andra delar av strandskyddet som måste förändras. Tror man på att hela Sverige ska kunna växa och utvecklas måste man ta ett helhetsgrepp på hela strandskyddslagstiftningen och förändra den i grunden. Tänker regeringen göra det?

Anf. 34 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! De regler för strandskydd som gäller i dag antogs av den tidigare borgerliga regeringen 2009. Samtidigt som man införde nya regler bad man länsstyrelsen att ompröva samtliga beslut om utvidgat strandskydd.

Detta är en reform som fortfarande genomförs. Vi har bland annat ett mycket stort antal överklagandeärenden rörande detta. Innan reformen är genomförd är det för tidigt att kunna dra slutsatsen att vi ska se över systemet igen.

Anf. 35 ADAM MARTTINEN (SD):

Herr talman! När det gäller svensk migrationspolitik under den här mandatperioden har jag kommit att tänka på den klassiska barnvisan *Prästens lilla kråka*. Det börjar med symbolpolitik som gör att migrationsstrycket kraftigt svänger hit. Sedan byter regeringen kurs och övergår till gränskontroller och andra regleringar som gör att migrationstrycket svänger dit.

Även om inrikesministern har varit tydlig med att förra årets migrationskaos inte får återupprepas har vi också fått höra från inrikesministern att det är dags att trappa ned på våra gränskontroller. Ett sådant uttalande utgör i sig ett symbolvärde som gör att våra nuvarande gränskontroller, som i dag är långt ifrån tillräckliga, kan upplevas som en tilldragningsfaktor för migrationsströmmar. Risken med att vi börjar trappa ned på våra gränskontroller är att migrationstrycket återigen svänger hit, och precis som i barnvisan kommer mindre kontroll över våra gränser att leda till att Sverige till slut slinker ned i diket.

Kommer regeringen verkligen att börja trappa ned på våra gränskontroller?

Anf. 36 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Vi är enligt de beslut från EU-kommissionen och EU:s ministerråd som ligger till grund för de svenska id-kontrollerna tvungna att anpassa dem till den befintliga situationen. När vi införde gränskontrollerna hade vi en asyltillströmning på 10 000 i veckan. Nu har vi en asyltillströmning på 400–500 i veckan. Vi ska inte ha mer gränskontroller än vad som krävs för att upprätthålla ordning och säkerhet. Vi ska ha effektiva kontroller som leder till att vi aldrig kommer tillbaka till den situation vi hade förut. Men de måste stå i proportion till behovet. Annars är risken att vi inte får ha gränskontroller alls, att EU säger nej till att vi ska ha gränskontroller. Då hamnar vi i en helt annan situation.

Anf. 37 ADAM MARTTINEN (SD):

Herr talman! Jag tror inte att jag behöver förtydliga att Sverigedemokraterna anser att dagens gränskontroller är långt ifrån tillräckliga. Jag hoppas att regeringen nu inte låter sig påverkas av populistiska strömningar från Miljöpartiet som eventuellt kan äventyra situationen, så att förra höstens situation återuppstår, något som ingen av oss säger sig vilja. Stödet för stärkta gränskontroller är fortsatt från Sverigedemokraternas sida. Vi kommer såklart att följa regeringens agerande i den här frågan noggrant.

Anf. 38 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Mycket kan man säga om ministerrådet och EU-kommissionen, men jag tror inte att de enbart är miljöpartistiska bastioner. Det är helt enkelt behovet som ska vara avgörande för kontrollernas omfattning. Därför är det viktigt att vi gör dem effektiva och ändamålsenliga och att de inte i onödan går ut över de pendlare som varje dag pendlar över Öresund.

Anf. 39 SOLVEIG ZANDER (C):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till Gustav Fridolin om det viktiga utskottsinitiativ som vi tog i riksdagen förra veckan. Det handlar om att den lag vi har om arbetskraftsinvandring tyds på ett helt annat sätt än vad som var syftet.

Vi behöver arbetskraft i Sverige. Vi behöver fler personer som arbetar. Vi behöver också fler personer som jobbar längre. Den lag om arbetskraftsinvandring som infördes 2008 möjliggör för personer att komma hit och börja ett nytt liv. Nu beslutar man dock att utvisa personer som har bott i landet länge, som arbetar och som har familjen här med barn som går i skolan.

Min fråga är nu till Gustav Fridolin: Hur kan ministern medverka till att regeringens beslut om utskottsinitiativet genomförs skyndsamt?

Anf. 40 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag tackar Solveig Zander så mycket för frågan. Precis som hon beskriver har vi en bred uppslutning bakom reglerna om arbetskraftsinvandring, som antogs 2008. Men vi kan nu också se var reglerna brister. Det är utifrån de reglerna som de beslut som hon beskriver fattas. Människor i Sverige som jobbar och bidrar får inte möjlighet att fortsätta göra det. Det är såklart ett märkligt avbräck, och det är anledningen till att riksdagen agerat genom ett utskottsinitiativ. När riksdagen tar ett sådant utskottsinitiativ i politisk bredd och det kommer till regeringen är det självklart att regeringen också ska agera skyndsamt.

Anf. 41 SOLVEIG ZANDER (C):

Herr talman! Då tar jag ministerns ord som verklighet. Vi träffar dagligen på personer – föräldrar som arbetar och barn som går i skolan – som är fruktansvärt förtvivlade över det som nu händer. Det får inte ske i ett land som Sverige, och därför önskar jag att ministern kunde säga att vi får ny lagstiftning på vårt bord i början av nästa år.

Anf. 42 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Det kan jag tyvärr inte lova, dels för att det inte är mitt beredningsområde i regeringen, dels för att vi alla vet att detta, även om vi agerar skyndsamt, är komplicerad lagstiftning. När denna lag antogs 2008 var det ingen av oss som tänkte att den skulle få dessa konsekvenser, så uppenbarligen är det lagstiftning som är komplicerad och kan få följder som man inte förutser. Då måste man bereda det ordentligt, och det är det regeringens ansvar att göra. Vi kommer att agera så skyndsamt som det bara går, för vi ser samma problem som Solveig Zander beskriver.

EU:s och Sveriges klimatbidrag

Anf. 43 JENS HOLM (V):

Herr talman! Jag har en fråga till miljöminister Karolina Skog. Just nu råder chockvärme på Arktis. Det är 20 grader varmare än normalt vid denna tid, och isarna smälter fortare än någonsin. På södra Madagaskar

riskerar hundratusentals människor svält på grund av den långvariga tor-
kan. Detta är bara två konkreta och rätt smärtsamma exempel på att kli-
matförändringen finns här och nu.

Klimatkonferensen i Marrakech avslutades nyligen, och du, Karolina
Skog, var ju där och representerade Sverige. En av de viktiga frågorna var
hur världens länder ska kunna skärpa sina nationella klimatbidrag, INDC,
eftersom man konstaterat att de inte räcker, som det nu ser ut.

Därför vill jag veta om ministern kommer att verka för en skärpning
och förbättring av EU:s klimatbidrag. Kommer ministern också att ta ini-
tiativ till att Sverige ska ha ett eget klimatbidrag till nästa klimattoppmöte?

Anf. 44 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Tack, Jens Holm, för att du tar upp den verklighet som vi
gemensamt lever i, där vi ser klimatförändringarna hända. Arktis är ett
slags temperaturmätare, där saker syns tidigt som vi måste följa och dra
lärdom av. Vi får möjlighet till det bland annat i en rapport om Arktis som
presenteras i morgon av Stockholm Environment Institute – en rapport
vars tillkomst den svenska regeringen ligger bakom. Den kommer att vara
otroligt viktig.

Efter Marrakech, där allt inte kom på plats så tydligt som vi hade hop-
pats, är det viktigt att varje land och vi gemensamt inom Europa ser över
vad vi gör hemma och vad vi gör gemensamt och blir mer konkreta i de
löften som varje land ger i form av INDC. Det kommer att vara en del i
den klimatlag som regeringen avser att presentera.

Anf. 45 JENS HOLM (V):

Herr talman! Det är jätteviktigt att varje land har ett ambitiöst klimat-
bidrag, men på den senaste klimatkonferensen hade inte vi i Sverige något
eget klimatbidrag. Vi lutade oss helt och hållet mot EU. Vi var blott ett
eko från Bryssel. Det tycker inte jag räcker om man ska vara en föregång-
are på detta område.

Så min fråga var om vi kommer att ha ett eget klimatbidrag till nästa
klimattoppmöte och om ministern kommer att ta initiativ till att förbättra
EU:s nuvarande klimatbidrag, för det räcker inte.

Anf. 46 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Ett huvudfokus för regeringen i vår klimatpolitik är att
verka på den europeiska arenan och skärpa de gemensamma verktyg vi har
i Europa och också de gemensamma åtagandena. Det är det absolut viktig-
aste.

Vi ska också agera hemma. Hur vi ska agera och vad vi ska göra i Sve-
rige ska vi presentera i den klimatproposition som vi har aviserat till i vår.

Resurser till polisen

Anf. 47 ROGER HADDAD (L):

Herr talman! Det är numera känt att inrikesministern har förtroende för
rikspolischefen. Men poliskrisen är ett faktum: Varje dag slutar tre poliser
i sitt yrke, och vi har fått färre poliser och färre poliser i yttre tjänst de

senaste åren. Inrikesministern brukar oftast hänvisa våra frågor till Polismyndigheten, men jag menar, herr talman, att regeringen och ytterst inrikesministern kan påverka villkoren för polisen genom ekonomin.

Vi har nu fått reda på att regeringens tillfälliga medel i år inte finns med kommande år och att stora besparingar väntar bland annat för Region Syd och Malmö. Mot bakgrund av den allvarliga situationen i Malmö och de generellt bristande resultaten inom Polismyndigheten blir min fråga till inrikesminister Anders Ygeman: När kommer den satsning som regeringen har aviserat, och hur kunde en polissatsning plötsligt bli besparingar?

Anf. 48 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Den första frågan till Roger Haddad måste lyda som följer: Anser inte du, Roger Haddad, att de poliser som jobbar på Säkerhetspolisen är poliser? De siffror som du nämner bygger nämligen på att två tredjedelar av dem som slutar vid polisen antingen börjar jobba på Säkerhetspolisen eller går i pension. Tidigare var Säkerhetspolisen en del av Polismyndigheten. Nu är man två olika myndigheter, och de poliser som jobbar på Säkerhetspolisen räknar Roger Haddad alltså som poliser som har slutat.

Vi har redan levererat mer pengar till polisen, och vi har ökat antalet civilanställda. Vi ska ha snabbare lagföring, och vi ska ha tuffare påföljder.

Anf. 49 ROGER HADDAD (L):

Herr talman! Det är två olika budgetposter och två olika myndigheter. Alla poliser har inte gått till Säkerhetspolisen, utan många har gått till det privata eller till andra myndigheter.

Men jag har fått information från chefer och även från ekonomer om att kostymen för svensk polis ska dras ned. Anslaget bara till Region Syd minskas med 0,48 procent nästa år. Utöver detta ska Region Syd spara 300 miljoner kronor. Vart tog regeringens och Socialdemokraternas satsningar på polisen vägen?

Anf. 50 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Roger Haddad får nog söka sin information från pålitligare källor. Även de som jobbar på Säkerhetspolisen är poliser. Inom de närmaste åren kommer polisens budget att förstärkas med över 2 miljarder kronor och Säkerhetspolisens budget med över 650 miljoner kronor.
(Applåder)

Situationen i Malmös skolor

Anf. 51 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Jag tänkte ställa en fråga till utbildningsministern. I veckan har vi tvingats läsa om skolor i Malmö där man har minst sagt stora problem. Det har förekommit rapporter om sexåringar som blir misshandlade och sexuellt trakasserade och hotade, om gymnastiklektioner som ställs in både som bestraffning och för att barnens säkerhet inte kan garanteras och om barn som flyr skolan på grund av dessa problem och andra

som tvingas vara kvar i brist på andra lösningar. Den situation som beskrivs är fruktansvärd, och om den är sann måste en förändring ske genast.

Skolans värdegrund är glasklar: Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, eller utsättas för annan kränkande behandling.

Min fråga till ministern blir då hur han ser på den rådande situationen i Malmös skolor och vad orsaken är till att det ser ut så här.

Anf. 52 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag vill rikta ett stort tack till dig, Larry Söder, för att du lyfter detta. Dessa rapporter, som kommit huvudsakligen genom medierna, gäller fruktansvärda händelser. Oavsett hur mycket av detta som har hänt på precis det sätt som beskrivs ska inte sådant här få förekomma i skolan, och jag är glad att huvudmannen varit så tydlig med att man kommer att göra utredningar och ta tag i situationen på de berörda skolorna.

När det gäller frågan om vad vi gör för att skapa trygghet – så att den trygghet som de allra flesta elever känner på svenska skolor ska omfatta alla – handlar det om två saker: vuxna som ser och vuxna som har verktyg. För att vuxna ska se måste fler jobba i skolan. Därför har vi vänt nedskärningarna – under de föregående åren skars nästan 10 000 medarbetare bort från svensk skola – till investeringar. De senaste två åren har 13 000 nya medarbetare anställts i skolan. Det blir fler vuxna som kan se.

Sedan måste man också ha verktyg. Därför bygger vi nu upp stora, kontinuerliga, långsiktiga, nationella skolutvecklingsprogram. Det första stora handlar om att lärare ska få lära av varandra om hur man jobbar med trygghet och arbetsro.

Anf. 53 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Om en skolledning tappas kontrollen över utvecklingen på en skola måste vi ha inspektioner. Problem måste kartläggas, och skolan måste åläggas att åtgärda problemen. Det kan inte vänta. Jag tror att vi är ganska överens om det. Men de barn som går i skolan förlorar värdefull tid om vi står och diskuterar vems felet är. Vi måste ha åtgärder nu, så snart som möjligt.

Min andra fråga är därför fortfarande vilka åtgärder ministern tänker vidta.

Anf. 54 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag vet att det nu vidtas åtgärder mot det som beskrivits här. Det är precis som du, Larry Söder, säger: Alla elever ska ha en trygg skola, och när denna typ av uppgifter kommer måste huvudmannen se till att sätta in åtgärder. Jag har försäkrat mig om att man gör det.

Vi är också eniga om att det, som du säger, behövs en stark och tydlig skolinspektion. Den finns det också möjlighet att göra anmälningar till så att ingenting sådant här ska kunna förekomma hos en stor eller liten huvudman utan att det uppdagas. De verktygen finns i dag i staten, och de är väldigt viktiga.

Anf. 55 LENA HALLENGREN (S):

Herr talman! Jag har en fråga som rör det viktigaste vi har, barnen. Den rör den del av utbildningssystemet som i sitt förhållningssätt och sin förmåga att se hela barnet ligger väldigt långt framme, nämligen förskolan. Jag vill ställa den frågan till förskoleministern.

Vi vet att barn i förskolan lyckas bättre i skolan, särskilt barn som har föräldrar med kort utbildning och över huvud taget tuffa uppväxtvillkor. Den kompensatoriska uppgiften är som allra tydligast när det gäller förskolan. Då är det viktigt att barngrupperna inte är för stora och att personalen har en utbildning som gör att de kan möta barn med olika utmaningar.

Det är positivt att vi har ett nytt riktmärke för hur stora barngrupperna ska vara, men vi har kunnat ta del av att det inte alltid är utifrån de riktmärkena vi i dag kan se resultatet. Vad är förskoleministerns syn på detta, och vad avser regeringen att göra för att säkerställa att alla barn får god kvalitet på sin förskola?

Anf. 56 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Tack, Lena Hallengren, för frågan! Vi vet att barn som får en bra förskola har pedagogiska effekter av det med sig långt upp i åren. OECD har kunnat visa att man i PISA-proven, som barnen alltså gör som 15-åringar, kan se effekterna av en god pedagogisk förskola. Då är det klart att investeringar i förskola som gör att pedagogiken får utrymme är jätteviktiga. Då är barngruppernas storlek viktig. När barngrupperna växer och blir för stora riskeras också pedagogiken för barnen och i verksamheten.

Under den förra regeringen fick vi fler stora barngrupper. Det var fler barn som gick i riktigt stora barngrupper. Under den förra regeringen togs också det riktmärke som fanns bort. Därför var en av våra första åtgärder att se till att beställa ett tydligt, forskningsbaserat riktmärke för barngruppernas storlek från Skolverket och samtidigt se till att tillskjuta medel till huvudmännen för att kunna minska barngruppernas storlek.

Nu kan vi se att detta faktiskt får effekt – inte så att alla genast hamnar i mindre barngrupper samtidigt som vi får fler barn, men vi ser att vi har brutit trenden med växande barngrupper och faktiskt fått något mindre barngrupper.

Anf. 57 LENA HALLENGREN (S):

Herr talman! För att barnen ska få en riktigt bra verksamhet och utbildning i förskolan krävs det, som jag tidigare sa, personal med kompetens och kunskap om barns lärande och utveckling.

I dag kan vi konstatera att 22 procent av personalen i de kommunala förskolorna och 38 procent i de enskilda förskolorna saknar relevant kompetens som barnskötare eller förskollärare. Jag undrar vad regeringen och förskoleministern avser att göra åt detta.

Anf. 58 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! En av anledningarna till det är de tyvärr försämrade förutsättningarna för yrkesutbildningarna på gymnasiet. De som inte är förskollärare utan jobbar i förskolan som barnskötare – de har en relevant kompetens tillsammans med förskollärarna – har blivit färre. Det har blivit svårare för huvudmännen att hitta dem när de ska rekrytera till förskolan och kunna minska barngrupperna. Därför är det så viktigt med det arbete som min kollega Anna Ekström gör för att säkerställa yrkesprogrammets attraktivitet, så att vi får fler som väljer den fantastiska utbildningen till barnskötare och sedan en dag kanske går vidare och blir förskollärare.

Biltrafiken i städerna

Anf. 59 EMMA HULT (MP):

Herr talman! Jag avser att ställa min fråga till miljöminister Karolina Skog.

Ungefär en tredjedel av Sveriges utsläpp kommer från transporter. För att minska utsläppen inom transportsektorn behöver vi dels minska antalet transporter, dels se till att de transporter som görs blir mer hållbara. Därmed säger jag inte att vi inte behöver transportera oss; däremot behöver vi ta ansvar för transporternas klimatpåverkan. Det är varje individs men också politikens ansvar att göra detta.

I min hemstad Jönköping görs i snitt ungefär 150 000 bilresor varje dag. Det har skett en ökning med 15 procent på tio år. Min fråga är: Vad gör regeringen för att minska biltrafiken i städerna?

Anf. 60 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Tack, Emma Hult, för en angelägen fråga! Transportsektorn är, skulle jag vilja säga, det område inom miljöpolitiken där det finns mest kvar att göra. Flera frågor har skjutits på framtiden, och det är dags att vi tar tag i dem.

Den ökade andelen transporter, också med lastbil, är en trend som vi måste hantera. Vi måste ha effektiva transporter för att kunna göra den omställning till fossilfrihet som det finns en bred politisk samstämmighet om. En nyckelfråga är att tillväxten av transporter kan ske med gång-, cykel- och kollektivtrafik. Därför har vi en tydlig prioritering av detta i infrastrukturpropositionen och också riktad finansiering av kollektivtrafikinvesteringar genom stadsmiljöavtalen, som är enormt populära i våra kommuner och landsting, som söker dessa bidrag i större utsträckning än vi kan bevilja.

Anf. 61 EMMA HULT (MP):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret! Precis som du själv säger är det fler som söker än vi kan ge bidrag till. Jönköping är en av de städer som inte har fått del av stadsmiljöavtalet i den utsträckning man kanske skulle behöva. Vi har en jättestor utmaning här. Hur gör vi? Vad gör regeringen för att minska bilismen i Sveriges städer?

Anf. 62 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Miljömålsberedningen, som tittar på de här frågorna, pekar på flera viktiga saker. En del är att stärka styrmedlen. Där arbetar vi med flera delar. Man tittar också på det som vi kallar för transportsnål samhällsplanering, att vi planerar våra städer på ett sätt där vi utnyttjar närhet och gör det möjligt, tryggt och säkert att gå och cykla och att använda kollektivtrafik i mycket högre grad än i dag. Där är regeringen aktiv på en rad olika sätt.

Tillfälliga uppehållstillstånd

Anf. 63 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Jag har en allmänpolitisk fråga till utbildningsministern.

I dag är det den 24 november 2016. Det är exakt ett år sedan Stefan Löfven och Åsa Romson presenterade åtgärder för att, som man själv uttryckte det, lägga Sveriges asylregler på EU:s lägstanivå och skapa ett andrum i flyktingmottagandet. Bakgrunden var att Sverige saknade en hållbar migrationspolitik. Trots att statsministern bara några veckor tidigare hade sagt att Europa inte skulle bygga några murar hann verkligheten till slut i kapp även honom.

Samtidigt är flyktingkrisen inte över. Under 2016 väntas närmare 30 000 människor söka asyl i Sverige. Det är ungefär det årliga tioårsgenomsnittet före krisen.

Den tillfälliga lagstiftningen kommer att sluta gälla 2018. Vi är snart där. Det leder till frågan hur en mer långsiktig migrationspolitik ser ut. Min fråga är därför: Anser regeringen att Sverige även efter att den tillfälliga lagen löper ut bör ha tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel?

Anf. 64 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Det är precis som Johan Forssell säger: Flyktingkrisen är inte över. Fler människor än någonsin tidigare tvingas på flykt från krig och förtryck i världen. Syrienkriget är inne på sitt sjätte år. Vi ser vedervärdiga scener när människor drabbas i bland annat Aleppo. I det läget behöver EU ställa upp. EU måste säkerställa att människor på flykt har möjlighet till en fristad.

Vi vet att om EU tillsammans hade tagit ansvar hade vi egentligen aldrig behövt ha någon flyktingkris i EU. Sverige hade redan före den dramatiska hösten tagit emot och gett fristad till ett så stort antal syrier att om alla EU-länder hade tagit samma ansvar hade vi faktiskt kunnat hjälpa alla dem som flytt kriget i Syrien.

För EU:s del har det inte varit en flyktingkris utan en ansvarskris. Därför jobbar vi nu för att säkerställa att EU har ett gemensamt asylregelverk, och det är utifrån det som en framtida svensk lagstiftning kommer att byggas.

Anf. 65 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret! Vi ska samtidigt komma ihåg att EU är dess medlemsstater. Om Sveriges regering inte bara vill följa det som EU bestämmer utan också kunna påverka det är det väldigt viktigt att Sverige driver en tydlig linje och har en klar uppfattning. Jag tror att många

förväntar sig att Sveriges regering inte bara regelmässigt hänvisar de svåraste frågorna till andra utan presenterar en egen uppfattning om hur man vill att det ska bli.

Alltså, utbildningsministern, är det önskvärt att Sverige fortsättningsvis har tillfälliga uppehållstillstånd?

Anf. 66 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Nu frågade Johan Forssell mig inte vad regeringen driver för linje i EU utan vilken lagstiftning Sverige ska ha när vi väl lyckats få till en gemensam lagstiftning i EU. Låt oss börja med det första och få till den lagstiftningen! Där driver vi ett gemensamt ansvarstagande, en grundläggande sjyst miniminivå, som gör att de människor som är på flykt får en fristad i våra medlemsstater, och möjligheten till permanenta uppehållstillstånd.

Samarbete med Norge vid olyckor och kriser

Anf. 67 KALLE OLSSON (S):

Herr talman! Jag vill rikta min fråga till inrikesminister Anders Ygeman.

Förra veckan deltog inrikesministern tillsammans med sin norska kollega vid den historiska – det får man väl säga – sammankopplingen av våra länders respektive radiokommunikationssystem Rakel och Nødnett. Som jag har förstått det är det första gången två länder på det här sättet kopplar ihop sina nationella radiokommunikationssystem.

Den svensk-norska gränsen är 162 mil lång. Förbättrade möjligheter till samverkan vid olyckor och större kriser är därför viktigt för att öka tryggheten för människor som lever och rör sig i gränsområdena. Jag kommer själv från Jämtlands län, där det sedan lång tid finns en tradition av ett nära och naturligt utbyte mellan våra länder. Man bistår varandra vid olyckor. Det händer till exempel att norskt räddningsflyg används vid olyckor på den svenska sidan av gränsen.

Min fråga är: Vilka ytterligare steg ser inrikesministern kan tas för att öka tryggheten och få ut mesta möjliga av till exempel tillgängliga polisresurser?

Anf. 68 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Ja, det stämmer att Sverige och Norge är de två första länderna i världen som har kopplat ihop kommunikationssystemen för blåljus. Det ger ökade möjligheter för polis, räddningstjänst och ambulans. Nästa steg i detta är naturligtvis Prümrådsbeslutet i EU. Det handlar om möjligheten för de här två länderna, och andra grannländer, att sampatrullera. Poliser från de två länderna kan patrullera tillsammans. Nästa steg efter det blir Atlasrådsbeslutet. Det handlar om möjligheten för de nationella insatsstyrkorna i respektive länder att ge varandra stöd vid terrorattentat. Och nästa steg efter det blir möjligheten att självständigt ge varandra backup över gränsen. Det kommer sannolikt att krävas riksdagsbeslut för att vi ska kunna gå dit. Men när vi är i slutet av den här processen kommer båda länderna att kunna ha väsentligt bättre förutsättningar att ge medborgarna ordning, säkerhet och trygghet.

Anf. 69 KALLE OLSSON (S):

Herr talman! Det är väldigt välkomna besked. Vid en olycka eller en annan nödsituation tror jag inte att det viktigaste är om det står polis eller politi, i det här fallet, utan att man faktiskt får snabb och bra hjälp. När tror inrikesministern att vi kan få till den här gränslösa polissamverkan? När kan vi ha den på plats?

Anf. 70 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag tror att vi kommer att kunna presentera lagstiftningen i vår. Vi kommer då att kunna ta de första viktiga stegen och ge möjlighet till nordisk sampatrullering. Det är viktigt vid den norsk-svenska gränsen, och det är inte minst viktigt vid den svensk-finska gränsen – i Haparanda och de delarna. Det kanske också kan ha en bra betydelse gentemot Danmark i syd. På det här sättet drar vi bästa möjliga nytta av respektive lands resurser och kan öka tryggheten och säkerheten för medborgarna.

En obligatorisk gymnasieskola

Anf. 71 MICHAEL SVENSSON (M):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet Anna Ekström.

För några dagar sedan överlämnade Gymnasieutredningen sitt betänkande till regeringen. Ett av direktiven var att man skulle utreda en obligatorisk gymnasieskola. Utredningen valde att inte gå på denna linje. Jag förstod även att Anna Ekströms företrädare i ämbetet backade i frågan om obligatorisk gymnasieskola.

Jag skulle vilja fråga statsrådet Anna Ekström vilka fördelar hon ser med en gymnasieskola som är obligatorisk.

Anf. 72 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S):

Herr talman! Tack för frågan! De fördelar som finns med att ha påbörjat och också fullgjort ett gymnasieprogram är obestridliga. På arbetsmarknaden ser vi en väldigt tydlig skillnad mellan dem som har gått igenom gymnasieskolan och dem som inte har gjort det. Skillnaderna när det gäller utsikter att få jobb är mycket stora. Skillnaderna i lön är stora. Skillnaderna när det gäller att gå vidare i högre studier är fullkomligt uppenbara. Men det finns också skillnader som har att göra med hälsa och livskvalitet. En fullgjord gymnasieutbildning är faktiskt den bästa gåva vi kan ge till en ung människa på väg in i samhället.

Frågan om hur vi ska nå dit är en helt annan fråga. Socialdemokraterna och jag vill att gymnasieskolan ska vara obligatorisk. Det förslag som utredningen har lämnat handlar om att uppnå ungefär samma sak med andra medel. Vi ska nu gå igenom de förslag som Gymnasieutredningen har lämnat. Vi kommer förstås att återkomma i frågan.

Anf. 73 MICHAEL SVENSSON (M):

Herr talman! Tack för svaret! Ca 10 procent av eleverna i gymnasieskolan är programbytare. Ofta leder detta till att gymnasieutbildningen förlängs till fyra eller ibland fem år. Det medför stora kostnader både för den enskilda och för samhället. Vad vill ministern göra för att minska detta, från 10 procent till helst 0?

Anf. 74 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S):

Herr talman! Det finns uppenbara nackdelar också med de många programbytena. Vi ser lätt framför oss de kostnader det för med sig för utbildningsanordnarna, för samhället. Men de stora kostnaderna bär eleverna själva i form av förlorad livslön och ett uppskjutet inträde på arbetsmarknaden och i vidare studier.

Naturligtvis är det första man tänker på och ser framför sig en väl utbyggd studie- och yrkesvägledning. Också i den frågan kommer regeringen att återkomma.

Åtgärder för rättvisa skolbetyg

Anf. 75 BETTY MALMBERG (M):

Herr talman! Skolbetygen engagerar många. Eftersom det faktiskt innebär myndighetsutövning är det också viktigt att det blir rätt och att de upplevs som rättvisa.

Den här veckan har jag en praoelev som heter Viktoria Eklöf. Vi kom att prata om det här med rättvisa betyg. Hon fick då till uppgift att granska frågan lite extra. Hon fann att Skolverket i maj hade presenterat en rapport där de flesta lärare var positiva till det nya betygssystemet men fann kunskapskraven otidliga. Det finns problem med så kallade tröskeeffekter. Det innebär att elever inte kan få ett högre betyg, för de har inte uppfyllt vissa grundkrav i fråga om kunskap.

I samband med att rapporten presenterades sa utbildningsministern: Regeringen är nöjd med Skolverkets förslag och hoppas snabbt kunna gå vidare med det. Men det var i maj i år. Sedan dess har inget hänt. Därför vill jag fråga utbildningsministern: När har regeringen gjort sin läxa, och när kommer regeringen att ge Skolverket i uppdrag att jobba fram ett rättvist system?

Anf. 76 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Tack, Betty Malmberg, för din och din trevliga praoelevs fråga! Redan när Skolverket överlämnade sitt förslag gjorde Skolverket självt en del insatser för att den betygsättning som gjordes före sommarlovet skulle bli mer rättssäker och mer i enlighet med intentionerna i betygsreformen. Man konstaterade också att grundproblemen egentligen inte har legat i betygssystemet som sådant utan i hur det infördes. Det handlade om att väldigt snabbt pressa igenom ett helt nytt betygssystem som alla lärare skulle vara fullt inlärd i och tillämpa på precis samma sätt utan att de fått diskutera igenom det på skolan och ännu mindre mellan skolor. Det borgar inte för att man får en rättssäker och rättvis bedömning när det gäller betygen. Man borde ha tagit längre tid på sig vid implementeringen.

Nu står vi där vi står. Skolverket har lämnat ett antal kloka förslag. Vi bereder dem för att se hur vi ska komma vidare med dem. Det viktigaste var de beslut som fattades redan i maj.

Anf. 77 BETTY MALMBERG (M):

Herr talman! Tack för svaret! Visst, Skolverket har gjort vad de kan för att förtydliga de här frågeställningarna. Men samtidigt begär de hjälp av regeringen för att få gå vidare så att vi får ett mer komplett system.

Det skulls på tidigare fall. Där gavs direktiven ett år innan systemet implementerades. Alliansregeringen skickade faktiskt också med 250 miljoner för det här.

Jag undrar ändå: Kan utbildningsministern ge besked till Viktoria och hennes klasskompisar om när betygen blir mer rättvisa?

Prot. 2016/17:34
24 november

Frågestund

Anf. 78 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Det besked jag kan ge är att vi tittar på ett antal olika åtgärder, bland annat de förslag som Skolverket lämnade in. Vi bereder också de förslag som finns i utredningen om nationella prov. Det handlar om hur de nationella proven ska kunna få en starkare ställning vid betyg-sättningen. Vårt mål är såklart att vi ska ha rättvisa betyg för alla elever och att det inte ska spela någon roll för betygen vilken skola man går på. Men då finns det ett antal ganska grundläggande mekanismer som man måste våga titta på och också våga ifrågasätta.

Skatten på solenergi

Anf. 79 ANNIKA QARLSSON (C):

Herr talman! Min fråga är till miljöminister Karolina Skog. Den rör solskattens födelse och snart nästan hädanfärd.

När det gäller nya energikällor är det oerhört viktigt att se till att skapa förutsättningar så att man inledningsvis kan göra rätt dyra investeringar. Om man vill ha en omställning till ett förnybart samhälle som är hållbart över tid är det viktigt att inte beskatta de förnybara källorna hårt i början.

För drygt ett år sedan införde regeringen en solskatt. Det beskedet tog vi alla förundrade emot. Vi tänkte: Hur tänkte man nu i regeringsställning? Man skyllde på EU och sa att EU kräver denna skatt. EU-kommissionen var snabbt ute och sa: Nej, det har vi faktiskt inte gjort, och vi gör det inte heller. Tvärtom finns det alla möjligheter att undanta den här typen av skatter.

Nu har det kommit glädjande besked om att den från nästa år ska bort eller åtminstone sänkas till 0,02 eller vad det nu var. Vi välkomnar det. Hur tänkte regeringen?

Anf. 80 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Regeringen har nu presenterat en väg framåt som syftar till att ta bort skatten på egenproducerad el. Förslaget innebär en tvåstegs-lösning för att ge lägsta möjliga skatt till minsta möjliga risk.

Vi har satt ett gemensamt och brett mål om 100 procent förnybar el-produktion till 2040, och solel är en viktig pusselbit i detta. Vår ambition är att ta bort skatten helt, och därför kommer vi att gå fram med en notifi-ering till EU-kommissionen att vi avser att sänka skatten med 98 procent redan från den 1 juni 2017 i syfte att möjliggöra snabba investeringar.

Anf. 81 ANNIKA QARLSSON (C):

Herr talman! Jag fick inte svar på min fråga hur regeringen tänkte när man införde detta. Man skulle kunna vara lite ironisk och säga att det kanske var en lysande idé att införa en skatt som man ett år senare tar bort.

Regeringen har inte sett till att ha ett grundläggande underlag som grund när man införde det här, utan man grundade sig på att det nog fanns sådana här krav. Sedan insåg man att det inte fanns det.

Det är väldigt bekymmersamt när vi lägger den typen av skatter på så viktiga saker som förnybara energikällor. Hur tänkte regeringen när man införde skatten?

Anf. 82 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Det är uppenbart att EU:s regelverk i dag inte är anpassat för att enskilda länder ska kunna bedriva en offensiv klimatpolitik. Vi jobbar hårt för att försöka förändra de reglerna på EU-nivå.

Risken om en regering går före och utanför EU:s regelverk är att det är de enskilda producenterna som blir återbetalningsskyldiga. Den risken kommer vi aldrig att ta, och därför går vi försiktigt fram och jobbar så offensivt det går. Vi genomför förändringar i två steg, och det är säkert: Inget företag i Sverige kommer att riskera att bli återbetalningsskyldigt.

Placeringen av nytutexaminerade poliser

Anf. 83 ELLEN JUNTTI (M):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet Ygeman. I dag kom det ett mejl från en lärare på polisskolan i Växjö. Han skriver att i dag examineras ca 100 polisstudenter i Växjö. De har genomfört sin aspirantutbildning och är klara poliser i dag. Det absurda är att fem av dem inte kommer att kunna fortsätta som poliser. De har blivit placerade väldigt långt borta, och kan inte ta de platserna av sociala och ekonomiska skäl.

Det gäller exempelvis tre studenter varav en har blivit placerad i Göteborg, en i Malmö och en i Växjö. De vill byta med varandra, men det får de alltså inte fast platserna finns. Myndigheten vägrar låta dessa personer byta med varandra. I stället blir platserna vakanta.

Detta är också samhällsekonomiskt dåligt, för varje plats på Polishögskolan kostar över en halv miljon.

Är detta rimligt? Om inte, vad tänker statsrådet Ygeman göra åt det?

Anf. 84 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Det Ellen Juntti ger uttryck för är den strikta meritvärdering vid anställning av poliser som går ut högskolan som infördes under den tid som Moderaterna ledde regeringen.

Jag håller med om att det i det här fallet får orimliga konsekvenser, och jag tycker och tror, vilket även rikspolischefen har gett uttryck för, att vi måste ha en betydligt mer flexibel hållning när vi placerar ut poliser i landet. Det är inte minst viktigt i glesbygden att vi klarar av att rekrytera poliser från glesbygden och att de poliserna också kan få jobba någorlunda nära sina bostadsorter. Annars kommer det att vara en försvarande faktor när vi i framtiden ska rekrytera poliser.

Svaret på Ellen Junttis fråga är alltså: Nej, det är inte rimligt, och det är på väg att förändras.

Anf. 85 ELLEN JUNTTI (M):

Herr talman! Det är bra om det kommer förändringar. Ygeman kan inte hålla på och skylla på den förra regeringen hur länge som helst, för nu har ju den här regeringen suttit i två år.

Det är bra att det kommer förändringar, för läraren fortsätter i mejlet med att han i går hörde att det är 15 färdiga poliser som har tackat nej till sina placeringar på grund av detta, vilket verkligen är slöseri.

Min fråga är: När kommer dessa förändringar?

Anf. 86 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Vi har ju inte ministerstyre i Sverige, men jag har inhämtat att rikspolischefen ser samma problem som Ellen Juntti ser och att det därför är en förändring på väg. Exakt hur tidtabellen för den förändringen ser ut känner jag inte till i dagsläget.

Mikroplaster i havet

Anf. 87 MATILDA ERNKRANS (S):

Herr talman! Min fråga går till miljöminister Karolina Skog och gäller vilka åtgärder regeringen avser att vidta när det gäller att minska plasterna i havet och minska mikroplaster i produkter som inte behöver ha dessa mikroplaster.

Anledningen är att det lackar mot jul. Snart lägger vi paket under granen, och jag tänker mig att en del av paketen säkert kommer att innehålla skönhetsprodukter, krämer och annat. Jag vet ju och Naturskyddsföreningen har också presenterat en rapport om att många produkter i våra badrumsskåp innehåller just mikroplaster. Vi vet också utifrån forskning att många av de här plasterna hamnar i våra hav, bland annat i Östersjön, och orsakar mycket svåra problem för organismer. De bär också på miljögifter.

Jag vet att det pågår arbete på Miljödepartementet och också på Naturvårdsverket. Min fråga är alltså: Vilka åtgärder kan vi förvänta oss?

Anf. 88 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Frågan om plast i havet och specifikt mikroplaster är akut. Det har fått pågå länge och är ett reellt hot bland annat mot fisket.

I Marrakech fick jag möjlighet att gå med i ett initiativ som kom från Frankrike. Vi har bildat en allians för att minska plast i haven internationellt. I Sverige ska vi på egen hand också göra en rad saker. Vi tittar på en minskad användning av plastpåsar, och vi ska också helt fasa ut användningen av mikroplaster i kosmetiska produkter. Branschen har i stora delar redan fasat ut detta; det behövs inte.

Det ska vara tydligt att onödiga och farliga produkter inte ska användas i Sverige, och därför har vi en utredning på gång och avser att gå fram med ett nationellt förbud. Det tror jag kan sätta en standard, och jag tror att fler länder kommer att följa efter.

Det pågår också ett bredare utredningsarbete på Naturvårdsverket.

Anf. 89 MATILDA ERNKRANS (S):

Herr talman! Det låter mycket glädjande. Som socialdemokrat är jag en stark förespråkare av internationellt arbete kombinerat med nationellt

arbete, där vi kan ta ansvar både på hemmaplan och internationellt. Det låter alltså väldigt glädjande.

Jag tror också att det är mycket bra med ett förbud mot mikroplaster i kosmetiska produkter. Min fråga skulle kunna vara: Hur ser man att detta skulle kunna kombineras med den fria rörligheten i EU när det gäller exempelvis varor?

Anf. 90 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! När man arbetar med den här typen av stora förändringsfrågor gäller det att hitta en balans mellan vad vi ska göra nationellt, vad vi ska göra i EU och vad som platsar globalt och se till att det hänger ihop och göra det i samverkan med andra länder. Det är det vi avser att göra i den här nybildade koalitionen.

Vi har specifikt tittat på frågan om mikroplaster i kosmetiska produkter. Eftersom vi här i princip har fasat ut det ser vi att det är en möjlighet att gå fram med ett nationellt förbud, men jag tror som sagt att den europeiska lagstiftningen, som i så många andra fall, kommer att följa efter.

Kvaliteten i kommunala skolor och friskolor

Anf. 91 ALEXANDRA ANSTRELL (M):

Herr talman! Jag har en fråga till Gustav Fridolin. En skola i min hemkommun Haninge, där ministern själv har varit på besök, uppvisar i år ett resultat i årskurs 6 där endast 19,2 procent av eleverna uppnådde minst godkänt i alla ämnen. Tar man bort nyinvandrade och okänd bakgrund är siffran fortfarande skrämmande låg: 25,6 procent. Det är en skola som under många år dessutom har haft underskott och undermåliga resultat.

Det rapporteras att fristående skolor lyckas bättre i PISA-resultaten än kommunala skolor. Är det då på fullaste allvar som minister Fridolin tillsammans med regeringen kommer att driva igenom vinsttak för fullt fungerande skolor och låta skolor som Brandbergsskolan i Haninge fortsätta utan kvalitetskrav?

Anf. 92 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Vi jobbar stenhårt för att alla skolor ska vara bra skolor. Det är hela utgångspunkten för regeringens politik. Vi tillåter inte att några skolor ger våra barn något annat än den bästa kvaliteten i utbildningen.

För att göra det har vi byggt upp ett helt nytt myndighetsprogram, Samverkan för bästa skola, där staten går in och sluter avtal med huvudmän om skolutveckling på enskilda skolor. Vi finansierar satsningar för att kunna säkerställa att fler erfarna lärare söker sig till de skolor som just har de tuffaste förutsättningarna.

Genom Skolkommissionen tar vi ansvar för de svåra frågorna för att bryta skolsegregationen så att vi inte får mer segregerade och uppdelade skolor. Det är att ta ansvar för att alla skolor är bra skolor.

En del i detta är att vi ger oss i kast med att undvika företag på skolmarknaden som är där huvudsakligen för att tjäna pengar och inte för att driva bästa möjliga skola. Ett sådant regelverk vore bra.

Anf. 93 ALEXANDRA ANSTRELL (M):

Herr talman! Regeringen verkar med Valfärdsutredningen vilja lägga en våt filt över företagare i välfärden. Där är dessutom många kvinnliga företagare huvudaktörer, och de lyckas bra.

Ni pratar om att säkra kvaliteten, men alla skolor är inte bra i dag. Varför vill ni inte diskutera kvaliteten i skolorna oavsett huvudman i stället för att förstöra det som redan är livskraftigt?

Anf. 94 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag diskuterar just kvaliteten. Vi ser till att anställa fler lärare i skolan. Vi har stoppat nedskärningarna och sett till att mitt i en svår lärarkris öka pedagogtäteten i svensk skola. Vi ser till att höja lärarnas löner. Det sker stora investeringar i att fler lärare får högre löner. Fler söker sig nu också till lärarutbildningen, och fler lärare stannar och utvecklas i yrket. Antalet ansökningar till att bli speciallärare inom Lärarlyftet har tio-dubblats på ett år. Sedan diskuterar jag hur vi skapar kvalitet genom att säkerställa att de som driver friskola också låter pengarna komma ut i verksamheten.

Ett nytt kunskapslyft och matchningen på arbetsmarknaden

Anf. 95 PIA NILSSON (S):

Herr talman! Sverige har EU:s högsta sysselsättningsgrad. På två år har 120 000 nya jobb skapats, och arbetslösheten har sjunkit med ca 1 procentenhet. Trots det väntar över 100 000 lediga jobb på att bli tillsatta. Investeringar ökar i både privat och offentlig sektor, vilket leder till att allt fler arbetsgivare söker efter arbetskraft men med varierad framgång.

Tillgången på rätt utbildad arbetskraft är avgörande för svensk tillväxt, för jobben och för vår välfärd. För att kunna ge fler människor möjlighet att ta del av utbildning satsar nu regeringen på nytt kunskapslyft för Sverige.

Min fråga till statsrådet Anna Ekström är: Kan statsrådet beskriva hur Kunskapslyftet kan bidra till att vi får en bättre matchning på arbetsmarknaden?

Anf. 96 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S):

Herr talman! Pia Nilsson har alldeles rätt i att den svenska arbetsmarknaden lider av många obalanser. En obalans har Pia Nilsson själv beskrivit, nämligen mellan den utbildning som människor har och den utbildning som behövs för att människor ska få jobb.

Samtidigt som det råder en sjunkande arbetslöshet för de människor som har en fullgjord gymnasieutbildning finns också stora problem för dem med kunskapsluckor. Möjligheter för företag att expandera går om intet på grund av brist på kvalificerad personal. Här behöver många olika saker göras samtidigt.

Det handlar om att stärka yrkesprogrammen på gymnasieskolan. Yrkesprogrammen är jobbmaskiner. Det handlar om att säkerställa att vuxenutbildning finns där för dem som behöver en påfyllnad livet igenom, inte minst för de många nyanlända. Det handlar om en satsning på folkhögskolor och yrkeshögskolor – och mycket mer.

Anf. 97 PIA NILSSON (S):

Herr talman! En siffra säger att vart femte jobb inom näringslivet inte kan tillsättas på grund av brist på kompetent arbetskraft. Det är alarmerande.

Regeringen tar sitt ansvar – jättebra. På vilket sätt kan regeringen verka för att arbetsmarknadens parter kan ta ett större ansvar för att tillsätta de närmare 100 000 utlysta lediga jobben?

Anf. 98 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S):

Herr talman! En viktig åtgärd som är på gång är regionalt yrkesvux. Det är ett sätt att väcka liv i och göra en nystart i vuxenutbildningen.

Under många år har för lite resurser lagts på vuxenutbildningen, och det är helt nödvändigt att det tillförs mer. Regeringen föreslår en mycket stor satsning som bland annat innebär att ta fram kortare och mer yrkesinriktade och arbetsmarknadsinriktade utbildningsvägar för dem som bäst behöver dem.

Krisen inom den svenska polisen

Anf. 99 PÅL JONSON (M):

Herr talman! Svensk polis befinner sig i kris. Sedan tidigare vet vi att utredningsresultaten är de sämsta på 16 år. I förrgår kunde vi läsa i Dagens Nyheter att den trenden håller i sig, och resultaten fortsätter att sjunka i samtliga sju polisregioner.

Värst är situationen i den södra regionen och i Stockholm, men även Region Bergslagen och Region Mitt ligger illa till i den nya mätningen.

Jag ställer därför min fråga till inrikesminister Anders Ygeman. Anser han att polisen befinner sig i kris, och vad avser han att göra åt de fallande utredningsresultaten?

Anf. 100 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag delar Pål Jonsons uppfattning att polisen befinner sig i en allvarlig situation. De fallande utredningsresultaten från den tiden då Moderaterna styrde landet fortsätter nedåt. De var bakgrunden till att riksdagen enhälligt mellan alla partier, polisfack och polisledning beslutade om en ny polisorganisation.

Nu gäller det också att organisationen levererar. Det är därför vi förutom det vi hittills har berättat om också har skjutit till över 2 miljarder kronor till polisen. Det har gett polisen möjlighet att ta in över 600 civilanställda för att på kort sikt få ett väsentligt personaltillskott. Polisen har nu fler anställda än någonsin tidigare.

Jag har varit mycket tydlig med att denna omorganisation måste leda till en vändning av utredningsresultaten, och det måste ske fort. Vi kan inte bara acceptera att den nedgång som har funnits under många år fortsätter.

Anf. 101 PÅL JONSON (M):

Herr talman! Jag tackar inrikesministern för svaret. Det finns inte några olika uppfattningar om att själva reformen var riktig, men det finns skilda uppfattningar om den har implementerats på ett riktigt sätt eller inte.

Rikspolischefen har sagt att resultaten ska vända före nyåret. Jag vill bara påminna om att det är 38 dagar till dess. Tror inrikesministern att det är rimligt att få fram bättre utredningsresultat till nyåret eller inte?

Prot. 2016/17:34
24 november

Frågestund

Anf. 102 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag tycker att det är ett rimligt krav. Jag har besökt justitieutskottet och träffat alla riksdagens partier och diskuterat situationen inom polisen. Jag kan säga samma sak här i kammaren som jag sa då. Jag är öppen för att diskutera med alla partier som har röstat för reformen om det finns saker som har blivit fel som i så fall behöver förändras. Målet är inte att ha den bästa polisreformen i världen, utan målet är att ha världens bästa polis och tryggare medborgare. Jag välkomnar en sådan diskussion i Moderaterna.

Konsekvenserna av vattendirektivet

Anf. 103 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Herr talman! Jag har en fråga till miljöminister Karolina Skog.

I går var jag i kontakt med en man från Nossebro. Sedan fyra generationer tillbaka äger han och hans familj ett hemman och ett vattendrag, som driver både en kvarn och en ramsåg. De har hamnat i en svår situation på grund av länsstyrelsens beslut om att det krävs ett nytt tillstånd. Han är tyvärr inte ensam om att hamna i sådana situationer.

Ett konsekvent utdrivande av alla dammar som saknar tillstånd skulle få orimliga konsekvenser. Prima åkermark skulle läggas under vatten, stora kulturvärden skulle ödeläggas och flerhundraåriga dammar skulle hotas av rivning. Gamla bruksmiljöer skulle hotas.

Vad tänker regeringen göra för att hantera hoten mot de olika värden som jag har nämnt här?

Anf. 104 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Bakgrunden till den situation Lars-Axel Nordell beskriver rör införandet av ett europeiskt direktiv. Regeringen har nyligen hanterat frågan och har via vattendelegationerna under landets samtliga länsstyrelser skickat tillbaka en instruktion för hur dessa ärenden ska hanteras. Av den instruktionen framgår det tydligt att varje beslut ska konsekvensutredas. Det ska inte vara ett blint genomförande, utan varje fall ska konsekvensutredas, bland annat utifrån det enskilda intresse som berörs.

Anf. 105 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Herr talman! Det finns en finansieringsprincip som rör relationen staten och kommunerna. Den innebär att staten ska skjuta till pengar när nya uppgifter läggs på kommunerna. Något liknande finns inte mellan staten och den enskilde.

Vad kommer regeringen, i avvaktan på att de nya instruktionerna ska få genomslag, att göra för att stötta de ägare som redan drabbats av kostnader i samband med rättslig prövning?

Anf. 106 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Som jag sa handlar detta om införandet av det EU-direktiv som täcker helheten, både genomförande och finansiering. Detta sker i dag i form av vattendirektivet. Det är ett väldigt stort arbete på alla våra länsstyrelser.

Vi har precis fattat ett principbeslut och gått ut med en instruktion till vattendelegationerna om hur de ska agera. De ska nu ta fram en handlingsplan och presentera den före nyår.

Trygghet och ordning i gymnasieskolan

Anf. 107 ERIK BENGTZBOE (M):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Ekström.

Värnhemsskolan, en av Malmös stora gymnasieskolor, tvingades här om veckan akut stänga efter bråk. Nu är 15 elever avstängda, och man har hyrt in väktare för att hålla obehöriga borta från skolan och försöka skapa någon form av lugn och ro. I medierna rapporteras dagligen om att det bland annat sker öppen droghandel kopplat till skolan.

Det här är självfallet totalt oacceptabelt. Skolan ska vara en trygg plats som präglas av studiero. Hur ser regeringens främsta representant när det gäller gymnasieskolan på hur man ska hantera den här situationen och garantera att svenska elever kan sig trygga i den skola de går i?

Anf. 108 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S):

Herr talman! Det råder inget som helst tvivel om att vi båda gemensamt anser att den svenska skolan i allmänhet och den svenska gymnasieskolan ska vara en trygg plats.

Det är viktigt att betona att skolan inte är allmän plats. Skolan är elevernas hem. Där ska eleverna känna trygghet. Skolornas huvudmän har ett mycket stort ansvar att säkerställa att trygghet och ordning råder på skolan. Här finns det regler både i skollag och i läroplan, men det finns också en mängd olika regler som beslutas av de olika huvudmännen.

Jag tror att det allra viktigaste vi kan göra om vi vill säkerställa en lugn och trygg skola är att se till att det finns ordentligt med resurser och ordentligt med personal som vet hur man ska hantera skolan, som vet hur man ska hantera eleverna och deras trygghet.

Det är en stor glädje för mig att stå trygg på grunden att regeringen i sin budget tillför hela 10 miljarder till Sveriges kommuner, bland annat för att säkerställa att skolan är en lugn och trygg plats.

Anf. 109 ERIK BENGTZBOE (M):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Grundförutsättningarna för att i långa loppet skapa trygga unga vuxna i skolan är självfallet att det är en bra skola och en bra skolmiljö. Men här handlar det om unga vuxna. Det är inte 12-åringar vi talar om, utan här talar vi om 18- och 19-åringar på en gymnasieskola.

Är det rimligt att ett annat regelverk gäller inne på en skola, eller ska svensk lag gälla också inne på skolor? Ska inte misshandel vara misshandel och kränkning vara kränkning även om det sker innanför skolans väggar?

Anf. 110 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S):

Herr talman! Jag tolkar frågorna som retoriska. Det finns ingen människa som anser att skolan ska vara en plats för misshandel, som Erik Bengtzboe uttrycker det.

Det är en självklarhet att samhället ska säkerställa att ordning och trygghet råder i hela samhället men i synnerhet i skolan. Vi talar om en institution där det delvis råder skolplikt, i alla fall för grundskolan, och vi talar om ett ställe där unga människor ska lära sig att hantera kunskaper och bildning men också bli ansvarstagande medborgare.

(Applåder)

Skattemedel till islamistiska organisationer

Anf. 111 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Min fråga går till inrikesministern.

I förra veckan gjorde tysk polis räder mot över 200 moskéer, kontor och bostäder knutna till den islamistiska rörelsen Die wahre Religion, som har kopplingar till minst 140 IS-krigare.

Denna salafistiska organisation finns till viss del även i Sverige genom det så kallade Läsprojektet. I organisationer som är nära kopplade till Läsprojektet, exempelvis Sveriges Förenade Muslimer, finns det tydliga kopplingar mellan svenska IS-krigare och de här nätverken.

Trots att det finns skrivelser som tydligt deklarerar att svenska skattemedel inte ska gå till den här sortens intoleranta verksamheter gör de det i dag. Jag begriper inte hur det är möjligt, så min fråga till ministern är om han avser att vidta åtgärder för att stoppa organisationer som denna och vad han i så fall avser att göra.

Anf. 112 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Det är för mig och regeringen en självklarhet att skattepengar inte ska gå till organisationer som inte delar våra grundläggande värderingar.

Vi har vidtagit ett antal olika åtgärder för att detta ska bli verklighet. Vi har tillsatt en särskild utredare som ska gå igenom regelverket för all sådan bidragsgivning för att se till att inte en enda skattekrona går till organisationer som inte ställer upp bakom de grundläggande demokratiska värderingarna.

Anf. 113 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Det låter på ministern som om det här är ett nytt fenomen, som om det är någonting man just har påbörjat. Men faktum är att det här har pågått länge.

Flera skribenter har belyst problemet att svenska skattemedel går till terrorism. Jag har gjort det i flera skriftliga frågor. För ett och ett halvt år sedan deltog jag i en interpellationsdebatt om det. Men fortfarande händer ingenting.

Min fråga till ministern är egentligen ganska enkel, för pengar *går* i dag till terrorism. Hur kan man låta det ske?

Anf. 114 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Nej, vi låter inte det ske. Nej, vi är inte nöjda med den situation som är. Ja, vi har vidtagit ett antal olika åtgärder. Och ja, vi har tillsatt en utredning för att säkerställa att varje del av den offentliga sektorn som ger den här typen av bidrag också håller våra principer om demokrati och mänskliga rättigheter högt.

Åtgärder mot hormonstörande ämnen

Anf. 115 ÅSA WESTLUND (S):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till miljöminister Karolina Skog om hormonstörande ämnen. Vad gör regeringen för att de kriterier för hormonstörande ämnen som nu föreslagits inom EU ska utformas på ett sätt som är i enlighet med försiktighetsprincipen?

Vi utsätts dagligen för en lång rad olika hormonstörande ämnen. De finns i dammet på golvet, i matförpackningar och i hudkrämer. Enligt den forskning som finns bidrar hormonstörande kemikalier, även i mycket små mängder, till olika hormonrelaterade störningar. De kan leda till bland annat bröstcancer och prostatacancer och till att barn föds med missbildade könsorgan. Nyare studier visar också på ett samband mellan hormonstörande ämnen och till exempel adhd, diabetes och fetma – sjukdomar som vi vet ökar dramatiskt i samhället.

Vad gör regeringen för att få till stånd bra EU-regler för hormonstörande ämnen, i enlighet med försiktighetsprincipen, som kan ge oss ett fullgott skydd mot de här ämnena?

Anf. 116 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Tack, Åsa Westlund, för att du tar upp en väldigt viktig fråga! Att vi får fram kriterier för vad som är hormonstörande ämnen, och som kan utgöra bas för lagar och tillämpning, är oerhört viktigt.

Sverige har under flera år och under flera regeringar, oberoende av partifärg, drivit denna fråga hårt och tydligt. Vi har vunnit mot kommissionen i EU-domstolen och har ett tydligt domslut. Ändå klarar EU-kommissionen inte av att lägga fram ett förslag till en definition av hormonstörande ämnen som baseras på vetenskap. Man försöker helt enkelt krångla sig ur detta.

Den senaste utvecklingen var att kommissionen lade fram ett reviderat förslag till en definition av hormonstörande ämnen som fortfarande inte är kopplat till vetenskap och inte har stöd av vare sig Sverige eller andra medlemsländer. Frågan har nu hamnat i limbo.

Anf. 117 ÅSA WESTLUND (S):

Herr talman! Jag har noterat regeringens arbete och även att man har fått med sig andra länder på att driva den här linjen, som är otroligt viktig för att minska mänskligt lidande men också för att bespara oss stora kostnader framöver.

Min fråga är: Finns det fortfarande stöd från andra länder i att gå vidare och få fram ett ytterligare reviderat förslag till hur de här ämnena ska definieras, så att vi kan få en säker lagstiftning på plats?

Anf. 118 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Ja, under de här åren har vi från Sveriges sida fått flera länder med oss i arbetet. Vi har flera allierade, och gruppen av allierade växer.

Jag har varit i kontakt med ett flertal av mina miljöministerkollegor och förklarat för dem hur viktigt det här är – både i sak, eftersom vi måste ha regler kring hormonstörande ämnen, och i princip. Det är oerhört viktigt att EU-kommissionen respekterar Reachlagstiftningen och tillämpar den korrekt. Och vi har stort stöd av fler än hälften av EU:s medlemsstater.

Beskattningen av små och medelstora företag

Anf. 119 SOTIRIS DELIS (M):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet Gustav Fridolin.

Sedan regeringen tillträdde har man infört skatter och avgifter på mer än 40 miljarder kronor. De flesta av dessa drabbar små och medelstora företag i Sverige, bland annat i mitt hemlän Jönköpings län. Vi konstaterar att man systematiskt beskär de små och medelstora företagens möjligheter att investera, anställa, expandera och konkurrera på en allt hårdare internationell marknad.

Min fråga till statsrådet är på vilket sätt denna systematiska skattejakt främjar företagens möjligheter att anställa och växa.

Anf. 120 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Politik är prioriteringar. Vi prioriterar att investera i välfärden och en bra skola som gör att alla barn får växa upp och känna sig trygga och förverkliga sina idéer, också när det gäller att bli företagare. Detta bygger en starkare ekonomi, men det kostar.

Vi har investerat 10 miljarder i riktade medel till skolan. I år ger vi ytterligare 10 miljarder direkt till kommunerna. Detta kostar, och därför har vi fått justera en del skatter. Det är fel att beskriva det som att alla skatter vi justerar bara stiger, för vi har också gjort skattesänkningar. Vi har till exempel utvidgat RUT-avdraget, som är ett bra avdrag för att låta nya småföretag växa fram. Detta har vi gjort i bred enighet – det har varit en bra skattejustering.

Jag håller inte med om bilden att de skatteförändringar vi gör minskar företagandet. Tvärtom ser vi ett ökat nyföretagande och möjligheter till företagande, men för att kunna vara ett samhälle som hänger ihop måste man ta in skatt. En del av skatterna tar vi in på företagen, andra tar vi in på arbete och miljöförstöring. Detta leder till exempel till en bra skola.

Anf. 121 SOTIRIS DELIS (M):

Herr talman! Jag delar inte statsrådets och regeringens syn. Jakten på företagen stannar inte vid 40-miljardersgränsen. Nya skatter planeras i form av energi, finans, 3:12, kilometerskatt etcetera.

Min fråga kvarstår: När tänker regeringen sluta med sin företagsfientliga konfiskeringspolitik?

Anf. 122 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Just den frågan är lätt att besvara, Sotiris Delis. Det kommer vi aldrig att kunna sluta med, för vi har aldrig haft någon.

Vi har en ekonomisk politik som går ut på att ta in de skatter som behövs för att vi ska kunna investera i skolan, vården, omsorgen och det som är viktigt för att samhället ska hänga ihop.

Jag ser ofta att det finns bättre möjligheter att lägga skatt på till exempel miljöförstöring än på arbete, men en del skatter drabbar också skattebasen arbete för att vi på det sättet ska kunna investera i skolan. Då kan de unga växa upp och förverkliga sina idéer och starta företag. Det tycker jag är bra.

Utvärderingen av betyg från årskurs 4

Anf. 123 MARIA STOCKHAUS (M):

Herr talman! Jag har en fråga till utbildningsministern.

Enligt den proposition som lagts fram när det gäller betyg från årskurs 4 och det försök som ska genomföras ska utvärdering ske genom jämförelser med skolor som jobbar med estetiska läroprocesser eller daglig fysisk aktivitet.

Skolverket, ett flertal universitet, de båda lärarfacken och Ingenjörsvetenskapsakademien är kritiska till utvärderingens utformning och säger att det kommer att bli svårt att få några riktiga resultat om man väljer en sådan modell för utvärdering. Deras remissvar var mycket kritiska.

Därför undrar jag: Varför håller regeringen fast vid modellen för utvärdering trots denna massiva kritik?

Anf. 124 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Regeringen och Moderaterna är överens om att vi ska genomföra ett begränsat och frivilligt försök med betyg i årskurs 4 på högst 100 av landets mellanstadieskolor. Det är frivilligt därför att vi vet att många lärare och inte minst lärarfacken oroar sig för att de ska behöva ägna sin tid och energi åt något som de inte tror ger bättre resultat. Vi tycker att det är viktigt att lärarna och rektorerna står bakom försöket i de skolor där det ska genomföras.

De remissinstanser som Maria Stockhaus hänvisar till avstyrker hela tanken med ett försök i årskurs 4 och vill prioritera helt andra saker. Det är ärligt talat en inställning som jag har ganska stor sympati för.

Men när vi nu är överens om att göra detta försök är det viktigt att försöka hitta en bra jämförelsebas för att försöket ska kunna utvärderas på ett gott sätt. Då tycker vi att det känns rimligt att jämföra det med andra saker och andra pedagogiska försök som görs, till exempel estetiska läroprocesser.

Om Moderaterna är kritiska till detta blir frågan: Är man orolig för vad en sådan jämförelse skulle visa?

Anf. 125 MARIA STOCKHAUS (M):

Herr talman! Vi står fast vid överenskommelsen och tycker att det är viktigt att man utvärderar nya metoder som införs i skolan, oavsett vilka typer av metoder det är. Men då ska det göras på vetenskaplig grund.

Skolan ska enligt skollagen vila på vetenskaplig grund, men den modell för utvärdering som regeringen har föreslagit är allt annat än vetenskaplig. Min fråga är därför: Hur tycker utbildningsministern att utvärderingsmetoden stämmer överens med att skolan ska vila på vetenskaplig grund?

Anf. 126 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Ett helt vetenskapligt försök skulle bygga på att vi plockar ut 100 representativa skolor och säger åt dem: Nu ska ni införa betyg i årskurs 4. Då blir det ett helt vetenskapligt försök.

Problemet är att vi då skulle behöva tvinga lärare och rektorer till detta, när de hellre vill lägga sin tid och energi på sådant som de tror, och som även vetenskapen säger, har en större effekt på resultaten än att pröva att ha betyg i årskurs 4.

Vi har därför kommit överens om ett frivilligt försök. För att det ska kunna utvärderas på ett gott sätt måste det jämföras med andra frivilliga pedagogiska utvecklingsmetoder.

Åtgärder mot våld på fotbollsmatcher

Anf. 127 THOMAS FINNBORG (M):

Herr talman! Min fråga går till minister Ygeman.

Jag och andra helsingborgare känner en viss uppgivenhet efter söndagens match. Det som hände på planen på Olympia arena är helt oacceptabelt. Spelare blev angripna, och poliser och matchvärdar blev skadade.

Under det gångna året i Allsvenskan har det grova våldet trappats upp. Det handlar om stormning av planer, misshandel av spelare samt bengaler och knallskott mot spelare och funktionärer. Även våldet på gatorna utanför arenorna har ökat.

Det är hög tid för regeringen att leverera tydliga åtgärder så att folk kan känna sig trygga på våra fotbollsanläggningar. Min fråga är därför: Vad kommer ministern att göra för att förhindra våld i samband med fotbollsmatcher?

Anf. 128 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag antar att läget i Helsingborg var jobbigt inte bara på grund av oroligheterna utan också på grund av resultatet.

I förra veckan fattade vi beslut om ett skarpt förslag om maskeringsförbud, och vi kommer säkert att återkomma med ännu fler förslag. Men när det gäller säkerheten på arenorna är det arrangören som är ansvarig, precis på samma sätt som vid en rockgala eller en speedwaytävling. Svaret ska ligga där, och om arrangören inte klarar av det kommer arrangementet inte att kunna genomföras.

Jag ser framför mig att vi måste bli tydligare när det gäller att ställa krav på arrangörer. Sedan måste polisen bli bättre på att lagföra de kriminella element som gömmer sig bland supportrarna, så att de inte tillåts förstöra stämningen. Där finns ett positivt utvecklingsarbete inom polisen. De som inte sköter sig ska lagföras, och krav ska ställas på att arrangörerna har ett bra säkerhetsarbete.

Anf. 129 THOMAS FINNBORG (M):

Herr talman! Tack för svaret!

Vi vet att fotbollsklubbarna i dag inte klarar av att hantera alla problem. Det gäller framför allt de organiserade huliganer som kommer in på planen, som i Helsingborg. De kommer från andra länder och ställen. Jag tror att polisen behöver vara ett stöd inne på planen när de rusar in. Man kan inte kräva att ordningsvakter och entrévärdar ska klara av det när de blir anfallna av dessa människor och utsätts för grovt våld.

Jag tror att vi behöver tydligare och kraftfullare regler. Hur kan vi hjälpa klubbarna att klara av huliganerna?

Anf. 130 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Först och främst har flera av de som rusade in på planen, om än inte alla, blivit identifierade, och de är föremål för förundersökning. Det är viktigt att de får bra och ändamålsenliga påföljder.

Vi måste utveckla påföljderna och göra tillträdesförbudet betydligt skarpare. Den som har gjort bort sig och misskött sig på en fotbollsarena får se framför sig att inte gå på fotboll, vare sig på den arenan eller någon annan allsvensk arena under en betydande tid. Det tror jag är en del i arbetet mot detta.

Tidiga insatser för skolbarn som är i behov av stöd

Anf. 131 HILLEVI LARSSON (S):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till Gustav Fridolin.

Något av det allra viktigaste för hur det går för en i livet är om man klarar skolan eller inte. Det påverkar chansen att få arbete, och det påverkar ens inkomst. Risken för att bli fattig ökar, liksom ohälsotalen, om man inte klarar skolan.

Man kan till och med se ett tydligt samband med ökad risk för missbruk, brottslighet och förtida död om man inte klarar skolan. Det är alltså helt avgörande.

För att verkligen se till att alla barn klarar skolan måste man börja tidigt, för det som barnen har tappat är svårt att ta igen efter många år.

Frågan är: Hur kan man med tidiga insatser se till att alla barn klarar skolan, så att man fångar upp de barn som har problem och svårigheter, så att de inte kommer efter för mycket?

Anf. 132 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Tack för frågan, Hillevi Larsson!

Det är precis så: Man måste se till att i tid möta barn som har ett litet problem, innan detta problem hinner växa till ett stort hinder som gör att barnen riskerar att lämna nian utan att ha med sig kompetens och behörighet till gymnasiet. Det är den mest effektiva insats vi kan göra, både för att hindra mänskligt lidande och för att hindra stora, framtida samhällsekonomiska kostnader.

Det är därför vi investerar tydligt i de första åren. Vi investerar i förskolan, förskoleklasser och lågstadiet. Vi lägger pengar på att anställa fler där, så att det blir mer tid för eleverna. Vi utformar och tar fram en läsa-skriva-räkna-garanti som ska hantera att de insatser som vi vet gör skillnad

för läsningen, skrivningen och räkningen kommer på plats redan under de första åren och inte som i dag ofta i åttan och nian när de små problemen har växt till stora hinder och eleven riskerar att inte hinna i fatt.

Dessa insatser är kostnadseffektiva och oerhört viktiga för elevens framtid.

Anf. 133 HILLEVI LARSSON (S):

Herr talman! Det som är problemet i dag är att man tenderar att göra brandkårsutryckningar när problemet redan har uppstått. Men då är det mycket svårare och dyrare att lösa problemet. Vi kanske inte märker resultaten av de satsningar som vi nu gör förrän om 10–20 år, men vi måste göra dem för att få ett bättre samhälle. Insatserna är också mycket billigare om man agerar tidigt än om man agerar sent. Det blir dyrare, och det blir sämre resultat om man agerar sent.

Därför tycker jag att detta är mycket positivt, och jag hoppas att vi jobbar vidare på denna linje.

Anf. 134 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag tackar Hillevi Larsson för detta. Lärare efterfrågar också ett tydligare mandat att sätta in stöd när de ser att det behövs.

Ellen Key sa en gång att den främsta egenskapen hos en lärare är tålamodet, eftersom värdet av ens gärning blir synligt först i efterhand.

Många av de lärare som ser att en extra insats och lite mer tid med en elev skulle kunna hjälpa innan hindret växer till ett stort problem vill ha dessa verktyg. Och vi ska säkerställa att dessa verktyg kommer på plats.

Utvecklingen i Turkiet

Anf. 135 ANDERS ÖSTERBERG (S):

Herr talman! Jag riktar min fråga till Gustav Fridolin, som är den minister som ansvarar för att svara på övergripande frågor.

I Turkiet har över 100 000 personer stängts av eller fått sparken från sina uppdrag, och 37 000 har arresterats bland militärer, lärare, akademiker och journalister sedan kuppöversöket. Hundratals skolor och ett stort antal universitet har stängts liksom mängder av tidningar, tv- och radiostationer.

Nyligen slog polisen till under natten. De arresterade två partiledare och ett tiotal parlamentsledamöter från HDP. Många andra folkvalda sitter sedan tidigare arresterade.

Min fråga till regeringen är: Hur ser regeringen på utvecklingen i Turkiet, och vad kan Sverige göra konkret?

Anf. 136 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag tackar Anders Österberg för frågan. Det är en oerhört oroande utveckling vi ser i Turkiet. Det är en utveckling som innebär arresteringar av parlamentsledamöter, inklusive de två partiledarna för HDP, diskussioner om att återinföra dödsstraffet, arresteringar av anställda på tidningar och repressalier mot lärare, poliser och andra som är viktiga för samhällsfunktionerna i Turkiet.

Kritik mot detta och oro för detta har framförts av den svenska regeringen, både till företrädare i Ankara och till företrädare i Stockholm. Vi är tydliga med vår position, och vi är en viktig röst också för att EU ska agera samlat för mänskliga rättigheter och för att Turkiet ska återgå till en ordnad fredsprocess med PKK och en ordnad fortsatt återgång till en demokratisering och stabilitet. Det är en lång väg, men vår röst är viktig.

Anf. 137 ANDERS ÖSTERBERG (S):

Herr talman! Jag tackar för svaret. Det är ett bra svar som regeringen ger i denna fråga. Men jag undrar var gränsen går för när regeringen fördömer situationen och inte bara uttrycker sin oro för situationen i Turkiet?

Anf. 138 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Regeringen är mycket tydlig när det gäller alla brott mot mänskliga rättigheter. Vi står upp för mänskliga rättigheter i varje läge. Det är att uttrycka oro, och det är att fördöma brott mot mänskliga rättigheter.

Det som är viktigt i detta sammanhang är att Sverige behövs för att se till att EU kan agera samlat och att vår röst verkligen är tydlig. Men Sverige behövs också för de samarbeten med civilsamhället som är viktiga och som Sverige har varit en drivande kraft bakom.

Sexism och trakasserier mot kvinnor i offentligheten

Anf. 139 LAWEN REDAR (S):

Herr talman! Min fråga går till inrikesminister Anders Ygeman.

Förra veckan kan beskrivas på många olika sätt. Regeringen presenterade jämställdhetsskrivelsen och två nya jämställdhetsmål. Samtidigt stängde den före detta riksdagsledamoten Veronica Palm sitt Twitterkonto, och socialförsäkringsminister Annika Strandhäll utsattes för den kanske värsta tänkbara sexistiska kränkningen som en kvinna kan utsättas för verbalt.

IPU har nyligen tagit fram en rapport om sexism, trakasserier och psykiskt våld mot kvinnliga ledamöter och kvinnor i offentligheten. Rapporten visar att 81,8 procent av de tillfrågade har blivit utsatta för psykiskt våld. Det inbegriper grova sexistiska kommentarer på sociala medier, spridning av integritetskränkande bilder och hot om sexuella övergrepp.

Min fråga till inrikesministern är: Vad avser regeringen att göra för att bekämpa de hot och det hat som kvinnliga ledamöter och kvinnor i offentligheten tyvärr får utstå?

Anf. 140 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Det första handlar om det ansvar som vi alla har som ledare, som ledande företrädare och som riksdagsledamöter. Då vill jag ändå passa på att berömma Moderaterna för det tydliga agerandet mot de allvarliga övertramp som gjordes. Det var bra, viktigt och nödvändigt. Jag hoppas att den goda tonen kan fortsätta och att det inte var bara en tillfällig krishantering.

I övrigt har vi Gudrun Antemars utredning om hat och hot på nätet. Där finns det ett antal skarpa förslag. Det handlar om krav på dem som tillhandahåller dessa sociala plattformar att ta bort kränkande innehåll. Det handlar om möjligheter att i högre grad lagföra hot. Vi har ändå en mycket gammaldags definition av hot, där mycket av det som uppfattas vara hot inte räknas som hot i juridisk mening. Därför vill vi ändra lagen, så att den överensstämmer med det allmänna rättsmedvetandet.
(Applåder)

Anf. 141 LAWEN REDAR (S):

Herr talman! Jag tackar inrikesministern för svaret. Jag tror att de åtgärder som har presenterats av regeringen gällande dessa frågor är alldeles nödvändiga. Men jag tror också att vi behöver titta närmare på den digitala kompetensen hos Polismyndigheten för att kunna hantera liknande frågor fortsättningsvis. Min fråga handlar just om det. Hur tror inrikesministern att det förhåller sig med den digitala kompetensen hos polisen, och vad kan vi göra för att förstärka den?

Anf. 142 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! På central nivå är den digitala kompetensen numera relativt god. Det är dubbelt så många poliser som jobbar på avdelningen för it-relaterade brott jämfört med när regeringen tillträdde. Det är dubbelt så många poliser som i dag jobbar med att utreda hatbrott jämfört med när regeringen tillträdde.

I går presenterade jag och kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke den gemensamma handlingsplanen mot hatbrott och rasism.

Men längre ut i polisorganisationen finns det fortsatt stora behov av vidareutbildning när det gäller it-kompetens.

Studie- och yrkesvägledning i grundskolan

Anf. 143 TERES LINDBERG (S):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till gymnasieminister Anna Ekström.

Jag har, som många andra, en son som går i nionde klass. Denna årskull står inför valet av gymnasieskola. Det är kanske ett av de viktigaste val som man gör i sitt liv.

I dag har jag varit med honom på ett möte med studie- och yrkesvägledaren. Studie- och yrkesvägledaren har, åtminstone i Stockholm där jag bor, förvandlats till att vara en valstrateg snarare än en vägledare för att förverkliga drömmar, som man skulle kunna önska.

Med anledning av detta möte skulle jag vilja fråga gymnasieministern om hon tycker att det är rimligt att man redan i nionde klass ska bestämma sig för ett praktiskt eller ett teoretiskt yrke i framtiden. Jag undrar också om ministern tycker att det är rimligt att vi i gymnasiesystemet bygger murar som gör steget till vidare studier oöverstigligt för väldigt många som senare vill studera vidare.

Anf. 144 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S):

Herr talman! Jag och många med mig tycker att den svenska skolan ska handla om kunskap och bildning och att grundskolans studie- och yrkesvägledning ska handla om att säkerställa att elever kan nå sin fulla potential och inte ska handla om att säkerställa olika marknadsföringsmål.

Jag tror att studie- och yrkesvägledning i dag är viktigare än någonsin. Jag ser studie- och yrkesvägledningen som ett absolut nödvändigt redskap. Unga människor har ett stort behov av kunskap om vilka utbildningar och vilka yrken som fungerar för just dem.

När det gäller just frågan om yrkesprogram är det en mycket oroande utveckling att färre söker till yrkesprogrammen. Tillgängliga utvärderingar visar att en orsak är att yrkesprogrammen har kommit att bli lite avskräckande.

Den förra regeringens linje att yrkesprogrammen inte skulle leda till högskolebehörighet har tyvärr gett dem ett förtjänt dåligt rykte.

Anf. 145 TERES LINDBERG (S):

Herr talman! Jag tackar för svaret, och jag instämmer i det gymnasieministrern säger. Men problemet kvarstår – för väldigt många avgör ju det här valet var man ska hamna i livet, och väljer man en yrkesinriktning hamnar man många gånger i ett fack som är väldigt svårt att komma ur framöver. Systemet just nu gynnar verkligen inte det gymnasieministrern också nämner, nämligen unga människors möjlighet att nå sin fulla potential. Vi har alltså stora problem på detta område.

Anf. 146 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S):

Herr talman! Vi är helt överens om att detta är en ordning vi inte kan fortsätta leva med. För några veckor sedan fick jag ett förslag från Gymnasieutredningen på mitt bord. Det handlar om att yrkesprogrammen i fortsättningen ska vara högskoleförberedande. Enligt förslaget ska det finnas möjlighet för eleverna att välja bort vissa ämnen, men utgångspunkten och huvudinriktningen ska vara att yrkesprogrammen är högskoleförberedande. Det tycker jag är ett bra förslag, och jag går gärna vidare med det.

Rundabordssamtal om skolan

Anf. 147 STEFAN JAKOBSSON (SD):

Herr talman! Min fråga går till utbildningsminister Gustav Fridolin.

För någon vecka sedan deltog jag i en lång intervju i *Ekot*, och där fick jag frågan vad som är den absolut viktigaste frågan för skolan. Jag svarade: politisk långsiktighet. Jag har ju suttit på den andra sidan, som lärare, och försökt göra verkstad av de politiska förslag som har kommit. Jag vet att det tar tre fyra år innan man kommer till beslut.

Som det ser ut i opinionsundersökningarna just nu finns det kanske en risk att utbildningsministrern inte sitter kvar i riksdagen. Frågan är hur han vill bli ihågkommen. Jag föreslår att vi kallar till rundabordssamtal där alla politiker sätter sig och kommer överens om att faktiskt komma fram till en gemensam politik – precis som man gjorde i Finland för ett antal år sedan.

Finland ligger bra mycket högre än vi i de flesta undersökningar som kommer. Jag talar alltså inte om gymnasieutredningar eller om Skolkommisionen, utan jag talar om ett samtal mellan oss politiker.

Prot. 2016/17:34
24 november

Frågestund

Anf. 148 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag tror nog att även Stefan Jakobsson skulle sakna mig om olyckan var framme.

För att vi ska kunna ha den typen av samtal är det viktigt att det finns en grund att stå på. Det gäller särskilt i det svenska skolsystemet, där reform har lagts på reform så att det vi har på systemnivå i dag inte stöder en ansvarskultur. Det stöder inte heller lärare och rektorer tillräckligt väl i deras arbete. Vi har vad många har beskrivit som ett lapptäcke utan sömmar – det är svårt att se var den ena partens ansvar slutar och den nästa partens ansvar tar vid.

Detta underlag tas fram av Skolkommisionen. Där gjorde vi analysen att politiken har varit med och skapat problemet, och då kanske inte politiken ska stå i första rummet för att hitta lösningarna. I stället låter vi forskning och profession leda ett seriöst arbete med fria mandat att lägga fram förslag för ett starkt skolsystem som återigen bygger en likvärdig skola. Skolkommisionen kommer med sina slutförslag i april.

Anf. 149 STEFAN JAKOBSSON (SD):

Herr talman! Jag står här och tittar upp på de elever som sitter på läkartarna. De är ju vår framtid. Det är delar av Sveriges framtid som sitter och tittar på detta. Sedan tänker jag på att nästa vecka och veckan efter det kommer Timss, Timss Advanced och PISA – resultat som visar hur vi ligger till i de internationella undersökningarna.

Jag tror att Gustav Fridolin känner mig tillräckligt väl för att veta att jag verkligen brinner för skolfrågan. Jag definierar mig inte som politiker utan som magister Jakobsson; det är lärare jag är i grund och botten. Då kommer vi till nästa fråga: Är det inte dags att efter Skolkommisionens rapport sätta oss ned och ta en fika?

Anf. 150 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Stefan Jakobsson nämner de stora mätningar som görs i svensk skola. Vi ser fram emot dem eftersom de ger *en* bild – en kunskapsbild – av hur vi ligger till.

En annan viktig bild är behörigheten till gymnasiet, där vi inte längre ser en trend att allt fler lämnar nian utan behörighet vidare. Bland dem som har fått tillräcklig tid i svensk skola är det faktiskt i stället något fler som lämnar nian med en biljett vidare in i gymnasiet. Det är alldeles för många som inte gör det, men det är något fler som gör det. Det är en viktig arbetsseger för lärare och rektorer. Låt oss bygga vidare på den så att alla elever får med sig det de behöver!

Anf. 151 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Detta avslutar veckans frågestund. Jag tackar statsråden och de ledamöter som deltagit.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.33 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 16.00, då votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 16.00.

§ 7 Beslut om ärende som slutdebatterats den 23 november

NU4 Statliga företag

Punkt 2 (Förvaltningen av företag med statligt ägande)

1. utskottet
2. res. 1 (M, C, L, KD)
3. res. 2 (SD)

Förberedande votering:

- 122 för res. 1
- 42 för res. 2
- 140 avstod
- 45 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

- 141 för utskottet
- 121 för res. 1
- 42 avstod
- 45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 21 MP, 18 V

För res. 1: 75 M, 17 C, 16 L, 13 KD

Avstod: 42 SD

Frånvarande: 11 S, 9 M, 6 SD, 4 MP, 5 C, 3 V, 3 L, 3 KD, 1 -

Punkt 3 (Uppdrag och mål för de statligt ägda företagen)

1. utskottet
2. res. 4 (V)

Votering:

- 267 för utskottet
- 18 för res. 4
- 18 avstod
- 46 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 75 M, 41 SD, 20 MP, 16 L, 13 KD

För res. 4: 18 V

Avstod: 1 SD, 17 C

Frånvarande: 11 S, 9 M, 6 SD, 5 MP, 5 C, 3 V, 3 L, 3 KD, 1 -

Punkt 6 (Förvaltningen av Sveaskog AB m.m.)

1. utskottet
2. res. 9 (V)

Votering:

243 för utskottet

19 för res. 9

42 avstod

45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 74 M, 21 MP, 17 C, 16 L, 13 KD

För res. 9: 1 M, 18 V

Avstod: 42 SD

Frånvarande: 11 S, 9 M, 6 SD, 4 MP, 5 C, 3 V, 3 L, 3 KD, 1 -

Mikael Cederbratt (M) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Prot. 2016/17:34

24 november

Punkt 7 (Vattenfall AB:s samhällsansvar)

1. utskottet
2. res. 10 (C, V)

Votering:

268 för utskottet

36 för res. 10

45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 75 M, 41 SD, 21 MP, 16 L, 13 KD

För res. 10: 1 SD, 17 C, 18 V

Frånvarande: 11 S, 9 M, 6 SD, 4 MP, 5 C, 3 V, 3 L, 3 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 8 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

SkU7 Ändrade regler om beskattningsinträde vid fusion och fission

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU8 Ny definition av fastighetsbegreppet i mervärdesskattelagen

Kammaren biföll utskottets förslag.

UbU5 En stärkt yrkeshögskola

Punkt 1 (Lagförslaget i fråga om kompetens hos utbildningsanordnaren)

1. utskottet
2. res. 1 (L, M, C, KD)

Votering:

183 för utskottet

121 för res. 1

45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2016/17:34
24 november

Partvis fördelning av rösterna:
För utskottet: 102 S, 42 SD, 21 MP, 18 V
För res. 1: 75 M, 17 C, 16 L, 13 KD
Frånvarande: 11 S, 9 M, 6 SD, 4 MP, 5 C, 3 V, 3 L, 3 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

UbU6 Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Uppföljning och utvärdering av reformen m.m.)

1. utskottet

2. res. 1 (L, M, C, KD)

3. res. 2 (SD)

Förberedande votering:

122 för res. 1

42 för res. 2

140 avstod

45 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Teres Lindberg (S) anmälde att hon avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:

141 för utskottet

121 för res. 1

42 avstod

45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 21 MP, 18 V

För res. 1: 75 M, 17 C, 16 L, 13 KD

Avstod: 42 SD

Frånvarande: 11 S, 9 M, 6 SD, 4 MP, 5 C, 3 V, 3 L, 3 KD, 1 -

§ 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 23 november

2016/17:361 Illegal trafikskoleverksamhet

av *Yilmaz Kerimo* (S)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:362 Skyddet av Vätterns vatten

av *Peter Persson* (S)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:363 Hastighetssänkningen till 80 kilometer i timmen

av *Peter Persson* (S)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:364 Högre bärighetsklass för högkapacitetsfordon

av *Per Klarberg* (SD)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:365 Översyn av regelverket kring balanskravet och god ekonomisk hushållning i kommunerna

av *Gunilla Nordgren* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

Prot. 2016/17:34

24 november

§ 10 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 23 november

2016/17:285 Tillgång till bredband för människor på landsbygden

av *Per Åsling* (C)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2016/17:308 Sammanlänkning av de nordiska arbetsförmedlingarnas hemsidor

av *Lars Mejern Larsson* (S)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:306 Kommuners bostadsförsörjningsansvar

av *Nooshi Dadgostar* (V)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2016/17:310 Sjukhusnedläggningar i Gävleborg

av *Margareta B Kjellin* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:309 Handläggningstider som riskerar svensk kycklingproduktion

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:311 Handläggningstider som riskerar jobbutvecklingen på landsbygden

av *Cecilia Widegren* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2016/17:307 Främlingspass och resedokument

av *Krister Hammarbergh* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:318 Avrättningar i Iran

av *Shadiye Heydari* (S)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:315 Sysselsättningsfasen

av *Elisabeth Svantesson* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:316 Krav på kollektivavtalsliknande villkor vid nystartsjobb

av *Elisabeth Svantesson* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:317 Att underlätta för erfaren kompetens

av *Elisabeth Svantesson* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:325 Veterandagen

av *Annicka Engblom* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2016/17:313 Flygbuller

av *Andreas Norlén* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:320 Civilsamhällets särart och EU:s dataskyddsförordning

av *Per Lodenius* (C)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:314 Pressen på vården till följd av antalet nyanlända

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:312 Göteborgs hamn

av *Cecilia Magnusson* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:321 Strandskyddet

av *Cecilia Widegren* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:322 700 MHz-bandet

av *Saila Quicklund* (M)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2016/17:329 Stranderosionens förödande effekter

av *Christer Nylander* (L)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:331 Förbrukningen av plastpåsar

av *Helena Bouveng* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:330 Jämlik vård vid sällsynta diagnoser

av *Jenny Petersson* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:326 Kvalitetskrav på skönhetsbehandlingar

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:324 Skogens roll för friluftslivet

av *Sten Bergheden* (M)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2016/17:328 Sveriges relationer med USA

av *Sten Bergheden* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:336 Bilateral utfästelser som del i Sveriges kampanj till FN:s säkerhetsråd

av *Sofia Arkelsten* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:327 Information till andra nordiska länder om kampanjen till FN:s säkerhetsråd

av *Sofia Arkelsten* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:334 Uteblivet amerikanskt stöd till sekulära i Syrien

av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:333 Dansk förfrågan om 1961 års konvention om begränsning av statslöshet

av *Christina Høj Larsen* (V)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:335 Rekrytering av lärare från Finland

av *Roger Haddad* (L)

till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2016/17:338 Medevac-förmåga i Mali

av *Lena Asplund* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2016/17:341 Hållbar konsumtion av textilier

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:343 Entreprenörskap i gymnasieskolan

av *Jörgen Warborn* (M)

till statsrådet Anna Ekström (S)

2016/17:342 Uttalande om att EU bör köpa upp och skrota vapen på Balkan

av *Anders Hansson* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:345 Narkotika- och trafikpolisernas verksamhet i den nya polisorganisationen

av *Anders Hansson* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

§ 11 Kammaren åtskildes kl. 16.07.

Sammanträdet leddes

av talmannen från dess början till ajourneringen kl. 13.49,

av förste vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.33 och

av talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANN LARSSON

/Olof Pilo

Prot. 2016/17:34

24 november

Innehållsförteckning

§ 1 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 2 Ändrade regler om beskattningsinträde vid fusion och fission	2
Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU7	2
(Beslut fattades under § 8.)	2
§ 3 Ny definition av fastighetsbegreppet i mervärdesskattelagen.....	2
Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU8	2
Anf. 1 ADNAN DIBRANI (S).....	2
Anf. 2 JÖRGEN WARBORN (M).....	3
Anf. 3 OLLE FELTEN (SD).....	5
(Beslut fattades under § 8.)	6
§ 4 En stärkt yrkeshögskola.....	6
Utbildningsutskottets betänkande 2016/17:UbU5.....	6
Anf. 4 ERIK BENGTZBOE (M)	6
Anf. 5 FREDRIK CHRISTENSSON (C).....	8
Anf. 6 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L).....	9
Anf. 7 LARRY SÖDER (KD).....	11
Anf. 8 HÅKAN BERGMAN (S)	12
Anf. 9 ERIK BENGTZBOE (M) replik	14
Anf. 10 HÅKAN BERGMAN (S) replik	15
Anf. 11 ERIK BENGTZBOE (M) replik	15
Anf. 12 HÅKAN BERGMAN (S) replik	16
Anf. 13 ROBERT STENKVIST (SD)	16
Anf. 14 ELISABET KNUTSSON (MP)	17
Anf. 15 ERIK BENGTZBOE (M) replik	18
Anf. 16 ELISABET KNUTSSON (MP) replik	19
Anf. 17 ERIK BENGTZBOE (M) replik	19
Anf. 18 ELISABET KNUTSSON (MP) replik	19
(Beslut fattades under § 8.)	19
§ 5 Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux.....	20
Utbildningsutskottets betänkande 2016/17:UbU6.....	20
Anf. 19 ALEXANDRA ANSTRELL (M)	20
Anf. 20 ROBERT STENKVIST (SD)	21
Anf. 21 FREDRIK CHRISTENSSON (C).....	22
Anf. 22 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L).....	24
Anf. 23 LARRY SÖDER (KD).....	24
Anf. 24 GUNILLA SVANTORP (S).....	26
Anf. 25 FREDRIK CHRISTENSSON (C) replik	27
Anf. 26 GUNILLA SVANTORP (S) replik.....	28
Anf. 27 FREDRIK CHRISTENSSON (C) replik	28
Anf. 28 GUNILLA SVANTORP (S) replik.....	28
Anf. 29 ELISABET KNUTSSON (MP)	29
(Beslut fattades under § 8.)	30
Ajournering.....	30
Återupptaget sammanträde.....	30
§ 6 Frågestund	30

Anf. 30 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	30
<i>Strandskyddet</i>	31
Anf. 31 MATS GREEN (M)	31
Anf. 32 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	31
Anf. 33 MATS GREEN (M)	31
Anf. 34 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	31
<i>Gränskontrollerna</i>	32
Anf. 35 ADAM MARTTINEN (SD).....	32
Anf. 36 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	32
Anf. 37 ADAM MARTTINEN (SD).....	32
Anf. 38 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	32
<i>Utskottsinitiativ om arbetskraftsinvandring</i>	33
Anf. 39 SOLVEIG ZANDER (C)	33
Anf. 40 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	33
Anf. 41 SOLVEIG ZANDER (C)	33
Anf. 42 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	33
<i>EU:s och Sveriges klimatbidrag</i>	33
Anf. 43 JENS HOLM (V)	33
Anf. 44 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	34
Anf. 45 JENS HOLM (V)	34
Anf. 46 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	34
<i>Resurser till polisen</i>	34
Anf. 47 ROGER HADDAD (L)	34
Anf. 48 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	35
Anf. 49 ROGER HADDAD (L)	35
Anf. 50 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	35
<i>Situationen i Malmös skolor</i>	35
Anf. 51 LARRY SÖDER (KD)	35
Anf. 52 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	36
Anf. 53 LARRY SÖDER (KD)	36
Anf. 54 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	36
<i>Barngruppernas storlek i förskolan</i>	37
Anf. 55 LENA HALLENGREN (S).....	37
Anf. 56 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	37
Anf. 57 LENA HALLENGREN (S).....	37
Anf. 58 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	38
<i>Biltrafiken i städerna</i>	38
Anf. 59 EMMA HULT (MP)	38
Anf. 60 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	38
Anf. 61 EMMA HULT (MP)	38
Anf. 62 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	39
<i>Tillfälliga uppehållstillstånd</i>	39
Anf. 63 JOHAN FORSSELL (M)	39
Anf. 64 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	39
Anf. 65 JOHAN FORSSELL (M)	39
Anf. 66 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	40
<i>Samarbete med Norge vid olyckor och kriser</i>	40
Anf. 67 KALLE OLSSON (S)	40
Anf. 68 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	40
Anf. 69 KALLE OLSSON (S)	41

Anf. 70 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	41
<i>En obligatorisk gymnasieskola.....</i>	<i>41</i>
Anf. 71 MICHAEL SVENSSON (M).....	41
Anf. 72 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S).....	41
Anf. 73 MICHAEL SVENSSON (M).....	41
Anf. 74 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S).....	42
<i>Åtgärder för rättvisa skolbetyg.....</i>	<i>42</i>
Anf. 75 BETTY MALMBERG (M).....	42
Anf. 76 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	42
Anf. 77 BETTY MALMBERG (M).....	42
Anf. 78 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	43
<i>Skatten på solenergi.....</i>	<i>43</i>
Anf. 79 ANNIKA QARLSSON (C).....	43
Anf. 80 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	43
Anf. 81 ANNIKA QARLSSON (C).....	43
Anf. 82 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	44
<i>Placeringen av nytexaminerade poliser.....</i>	<i>44</i>
Anf. 83 ELLEN JUNTTI (M).....	44
Anf. 84 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	44
Anf. 85 ELLEN JUNTTI (M).....	45
Anf. 86 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	45
<i>Mikroplaster i havet.....</i>	<i>45</i>
Anf. 87 MATILDA ERNKRANS (S).....	45
Anf. 88 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	45
Anf. 89 MATILDA ERNKRANS (S).....	45
Anf. 90 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	46
<i>Kvaliteten i kommunala skolor och friskolor.....</i>	<i>46</i>
Anf. 91 ALEXANDRA ANSTRELL (M).....	46
Anf. 92 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	46
Anf. 93 ALEXANDRA ANSTRELL (M).....	47
Anf. 94 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	47
<i>Ett nytt kunskapslyft och matchningen på arbetsmarknaden.....</i>	<i>47</i>
Anf. 95 PIA NILSSON (S).....	47
Anf. 96 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S).....	47
Anf. 97 PIA NILSSON (S).....	48
Anf. 98 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S).....	48
<i>Krisen inom den svenska polisen.....</i>	<i>48</i>
Anf. 99 PÅL JONSON (M).....	48
Anf. 100 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	48
Anf. 101 PÅL JONSON (M).....	48
Anf. 102 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	49
<i>Konsekvenserna av vattendirektivet.....</i>	<i>49</i>
Anf. 103 LARS-AXEL NORDELL (KD).....	49
Anf. 104 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	49
Anf. 105 LARS-AXEL NORDELL (KD).....	49
Anf. 106 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	50
<i>Trygghet och ordning i gymnasieskolan.....</i>	<i>50</i>
Anf. 107 ERIK BENGTZBOE (M).....	50
Anf. 108 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S).....	50
Anf. 109 ERIK BENGTZBOE (M).....	50

Anf. 110 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S).....	51
<i>Skattemedel till islamistiska organisationer</i>	51
Anf. 111 MARKUS WIECHEL (SD).....	51
Anf. 112 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	51
Anf. 113 MARKUS WIECHEL (SD).....	51
Anf. 114 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	52
<i>Åtgärder mot hormonstörande ämnen</i>	52
Anf. 115 ÅSA WESTLUND (S).....	52
Anf. 116 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	52
Anf. 117 ÅSA WESTLUND (S).....	52
Anf. 118 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	53
<i>Beskattningen av små och medelstora företag</i>	53
Anf. 119 SOTIRIS DELIS (M).....	53
Anf. 120 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	53
Anf. 121 SOTIRIS DELIS (M).....	53
Anf. 122 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	54
<i>Utvärderingen av betyg från årskurs 4</i>	54
Anf. 123 MARIA STOCKHAUS (M).....	54
Anf. 124 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	54
Anf. 125 MARIA STOCKHAUS (M).....	54
Anf. 126 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	55
<i>Åtgärder mot våld på fotbollsmatcher</i>	55
Anf. 127 THOMAS FINNBORG (M).....	55
Anf. 128 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	55
Anf. 129 THOMAS FINNBORG (M).....	56
Anf. 130 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	56
<i>Tidiga insatser för skolbarn som är i behov av stöd</i>	56
Anf. 131 HILLEVI LARSSON (S).....	56
Anf. 132 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	56
Anf. 133 HILLEVI LARSSON (S).....	57
Anf. 134 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	57
<i>Utvecklingen i Turkiet</i>	57
Anf. 135 ANDERS ÖSTERBERG (S).....	57
Anf. 136 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	57
Anf. 137 ANDERS ÖSTERBERG (S).....	58
Anf. 138 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	58
<i>Sexism och trakasserier mot kvinnor i offentligheten</i>	58
Anf. 139 LAWEN REDAR (S).....	58
Anf. 140 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	58
Anf. 141 LAWEN REDAR (S).....	59
Anf. 142 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	59
<i>Studie- och yrkesvägledning i grundskolan</i>	59

Anf. 143 TERES LINDBERG (S)	59
Anf. 144 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S).....	60
Anf. 145 TERES LINDBERG (S)	60
Anf. 146 Statsrådet ANNA EKSTRÖM (S).....	60
<i>Rundabordsamtal om skolan.....</i>	<i>60</i>
Anf. 147 STEFAN JAKOBSSON (SD).....	60
Anf. 148 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	61
Anf. 149 STEFAN JAKOBSSON (SD).....	61
Anf. 150 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	61
Anf. 151 FÖRSTE VICE TALMANNEN	61
Ajournering.....	62
Återupptaget sammanträde.....	62
§ 7 Beslut om ärende som slutdebatterats den 23 november	62
NU4 Statliga företag	62
§ 8 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	63
SkU7 Ändrade regler om beskattningsinträde vid fusion och fission	63
SkU8 Ny definition av fastighetsbegreppet i mervärdesskattelagen	63
UbU5 En stärkt yrkeshögskola.....	63
UbU6 Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux.....	64
§ 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar	64
§ 10 Anmälan om skriftliga svar på frågor	65
§ 11 Kammaren åtskildes kl. 16.07.	67